

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΓΥΦΤΑΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΣΤΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΣΑΝΤΑΡΟΖΑ 1 - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 – 3210022, ΚΙΝ.: 6944 -537604
e-mail: gyftaki@gmail.com
giorgos.spiliopoulos@gmail.com

Προς

1. Την «Επαγγελματική Ένωση Ελλήνων Δερματολόγων - Αφροδισιολόγων» (Ε.Ε.Ε.Δ.Α.).
2. Το Δ.Σ. του Ιατρικού Συλλόγου Χίου.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

ΕΡΩΤΗΜΑ: «Κατά πόσο, με ποιες προϋποθέσεις και με ποια διαδικασία επιτρέπεται η συνεργασία ανάμεσα σε ιατρό (είτε δερματολόγο είτε ιατρό άλλης ειδικότητας μη επεμβατικής) με υφιστάμενο και νομίμως λειτουργούν εργαστήριο αισθητικής α. είτε με τη μορφή συστέγασης, β. είτε με την ίδρυση εταιρίας, γ. είτε με σύμβαση εργασίας ή έργου».

Με το από 8.7.2016 έγγραφο της «Επαγγελματικής Ένωσης Ελλήνων Δερματολόγων – Αφροδισιολόγων» και το συνημμένο εις αυτό από 7.7.2016 έγγραφο του Δ.Σ. του Ιατρικού Συλλόγου Χίου, ζητείται κατά την εκτίμησή μου γνωμοδότηση, σχετικώς με το προεκτεθέν ερώτημα, το οποίο είχε υποβάλει με την από 7.6.2016 Αίτησή της η δικηγόρος Χίου κ. Σταματία Σακουλά προς τον άνω Ιατρικό Σύλλογο. Ετέθη υπ’ όψιν μου το από 23.6.2016 Γνωμοδοτικό Σημείωμα της Νομικής Συμβούλου του ιδίου Ιατρικού Συλλόγου κ. Έλενας Παπαευαγγέλου, με το οποίο αυτή εκφράζει επί του προκειμένου ερωτημάτος την άποψη ότι «είναι κατά νόμο δυνατή η συστέγαση εργαστηρίου αισθητικής και ιατρείου δερματολόγου τηρουμένων των όρων και προϋποθέσεων που διέπουν την λειτουργία του εκάστοτε φορέα ή κατηγορίας, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, και υπό τους όρους και προδιαγραφές που ορίζουν οι διατάξεις της υπ’ αριθμ. Γ.Π./οικ.4963/2014 Υπουργικής Απόφασης».

Δεν ετέθη υπ' όψιν μου η επικαλούμενη παρά της ανωτέρω κ. Στ. Σακουλά υπ' αριθμ. 1176/2012 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου κ. Χάρη Πολίτη σε ερώτηση που κατέθεσε ο Ιατρικός Σύλλογος Δράμας.

Επίσης, με το προαναφερθέν έγγραφο της «Ε.Ε.Ε.Δ.Α.» και το συνημμένο εις αυτό από 7.7.2016 έγγραφο του δερματολόγου - μέλους της κ. Ευαγγ. Φαρμάκη, ζητείται η επισήμανση παρ' εμού όσων διατάξεων της νομοθεσίας, της διεπούσης την συνεργασία Δερματολόγων με Εργαστήρια Αισθητικής, είναι αναγκαίο και σκόπιμο να γνωρίζουν οι ιατροί Δερματολόγοι σε ενδεχομένη τοιαύτη συνεργασία τους.

Η απάντησή μου στο εξεταζόμενο ερώτημα έχει ως ακολούθως:

-I-

A. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A1. Το **Σύνταγμα**, στο άρθρο 1, ορίζει ότι « 1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. 2. Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής.... 3.....4. ....5. Καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας .....», και στην παράγραφο 3 του άρθρου 21 ότι «το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών .....».

A2. Ο **Νόμος 3919/2011 ΦΕΚ Α' 32/2.3.2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων»**, ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) στο άρθρο 1 ότι: «1. Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος). 2. Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. ...».

[Ας σημειωθεί ότι ο νομοθέτης επέμεινε, επειδή ειδικότερες διατάξεις μπορεί να υπερτερούσαν ως ειδικότερες έναντι του Ν. 3919/2011, και όρισε με ρητή διάταξη ότι: «β. Διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκύκλιοι που αντιβαίνουν στα προβλεπόμενα στα άρθρα 2 και 3 του νόμου αυτού καταργούνται.»]

(β) Στο άρθρο 2 ότι: «1. Οι προβλεπόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμοί που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, πέραν εκείνων των επαγγελμάτων

για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β` του παρόντος, καταργούνται μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Ως περιορισμοί, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται οι εξής:

α) Η ύπαρξη, δυνάμει προβλέψεως νόμου, περιορισμένου αριθμού προσώπων τα οποία δικαιούνται να ασκήσουν το επάγγελμα σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, είτε ο αριθμός αυτός ορίζεται ευθέως είτε προσδιορίζεται εμμέσως βάσει πληθυσμιακών ή άλλων κριτηρίων και χορήγηση διοικητικής αδείας για την άσκηση του επαγγέλματος μόνο προς συμπλήρωση του αριθμού τούτου.

β) Η εξάρτηση της χορηγήσεως διοικητικής αδείας για την άσκηση επαγγέλματος από την εκτίμηση της διοικητικής αρχής ως προς την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης προς τούτο, που θεωρείται συντρέχουσα όταν η προσφορά υπηρεσιών εκ μέρους των προσώπων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος δεν είναι ικανοποιητική για το κοινωνικό σύνολο, είτε καθ` όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εν όψει αφ` ενός του αριθμού των προσώπων που ασκούν το επάγγελμα και αφ` ετέρου των προς ικανοποίηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου, ως αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών.

γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή.

δ) Η επιβολή της υπάρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα.

ε) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων ή επαγγελματικής δραστηριοποιήσεως σε περισσότερες εγκαταστάσεις, σε ένα ή περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα.

στ) Η πρόβλεψη αποκλειστικής δυνατότητας ή απαγόρευσης διάθεσης ειδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματιών εγκαταστάσεων

ζ) Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεως του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεως του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπομένης μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού.

η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας.

θ) Η επιβολή υποχρεωτικών κατώτατων τιμών ή αμοιβών για τη διάθεση αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών είτε αυτές ορίζονται ευθέως είτε προσδιορίζονται εμμέσως με την εφαρμογή συντελεστή κέρδους ή με άλλο ποσοστιαίο υπολογισμό.

ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να αρθούν και άλλοι περιορισμοί πέραν εκείνων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι δυνατή η θέσπιση παρεκκλίσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 1 του άρθρου 3, εάν:

I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και

II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτηση του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και

III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους».

(γ) Στο άρθρο 3, με τίτλο «Κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελμάτων», ότι:

1. Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β` του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζομένων στο επόμενο εδάφιο το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως, μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεώς του συνοδευομένη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων στις κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται εντός 3 μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

A3. Στο άρθρο 46 του **Ν. 4272/2014 «Προσαρμογή στο εθνικό δίκαιο της Εκτελεστικής Οδηγίας 2012/25/ΕΕ της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2012 για τη θέσπιση διαδικασιών ενημέρωσης σχετικά με την ανταλλαγή, μεταξύ των κρατών-μελών, ανθρώπινων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση-Ρυθμίσεις για την ψυχική υγεία και την Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή και λοιπές διατάξεις»** [ΦΕΚ Α 145], όπου προβλέπεται η συστέγαση των μονάδων Π.Φ.Υ., ορίζονται τα ακόλουθα:

«Αντικαθίσταται το άρθρο 1 του ν. 4208/2013 («Ρυθμίσεις Υπουργείου Υγείας κ.α. διατάξεις») ως εξής:

«1. Ιδιωτικοί φορείς παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, όπως ιατρεία, οδοντιατρεία, πολυιατρεία δύνανται να συστεγάζονται, χωρίς να απαιτείται η ύπαρξη εταιρικής σχέσης μεταξύ τους, με εργαστήρια αισθητικής, μονάδες αδυνατίσματος και διαιτολογικές μονάδες, γραφεία διαιτολογικά, λογοθεραπευτών, εργοθεραπευτών, ψυχολόγων, τηρουμένων των όρων και προϋποθέσεων που διέπουν τη λειτουργία του εκάστοτε φορέα ή κατηγορίας, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Αποκλείονται της συστεγασής:

α. τα διαγνωστικά εργαστήρια, τα οδοντοτεχνικό εργαστήρια και οι μονάδες χρόνιας αιμοκάθαρσης, εκτός των νοσοκομείων και κλινικών και

β. τα εργαστήρια φυσικοθεραπείας, φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης μεταξύ τους αλλά και με τους λοιπούς ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, όταν παρέχουν συναφείς υπηρεσίες φροντίδας υγείας του ασθενή,

γ. οι λοιποί ιδιωτικοί φορείς παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας μεταξύ τους, όταν παρέχουν συναφείς υπηρεσίες φροντίδας υγείας του ασθενή.

3. Χορηγείται χωριστή βεβαίωση λειτουργίας από την καθ ύλην και κατά τόπον αρμόδια αρχή ή υπηρεσία για καθέναν από τους συστεγαζόμενους φορείς, εργαστήρια, γραφεία, καταστήματα, τηρουμένων των τεχνικών προδιαγραφών, πολεοδομικών διατάξεων, κτιριακών κανονισμών, όρων και προϋποθέσεων.

Με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας καθορίζεται ο ελάχιστος χώρος αναμονής στις περιπτώσεις συστεγασής της παρούσας νομοθετικής διάταξης, κάθε τεχνική, τεχνολογική, κτιριακή λεπτομέρεια, μετρικά στοιχεία, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά στους βοηθητικούς χώρους.»

A4. Με την υπ' αριθμ. **Γ.Π./ ΟΙΚ.4963/2014 Υπουργική Απόφαση «Τεχνικές Προδιαγραφές για την συστέγαση ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας»** (ΦΕΚ Β' 2308/27.08.2014) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1

Επιτρέπεται η συστέγαση ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Π.Φ.Υ), χωρίς την ύπαρξη εταιρικής σχέσης μεταξύ τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 46 του Ν. 4272/2014. Κατά τα λοιπά η συστέγαση είναι δυνατόν να γίνει με τις ακόλουθες αρχές και προϋποθέσεις:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ως Συστεγαζόμενες Μονάδες (ΣΜ) ορίζονται οι μονάδες της παρ. 1 του άρθρου 46 του Ν. 4272/2014, δηλαδή τα ιατρεία, οδοντιατρεία και πολυϊατρεία που συστεγάζονται με εργαστήρια αισθητικής, μονάδες αδυνατίσματος και διαιτολογικές μονάδες, γραφεία διαιτολογικά, λογοθεραπευτών, εργοθεραπευτών και ψυχολόγων. Το πολυϊατρείο θεωρείται ως μία συστεγαζόμενη μονάδα.

Οι απαιτούμενες επιφάνειες για τους βασικούς χώρους και τη διάταξή τους στα κτίρια είναι αυτές που προβλέπονται από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για κάθε μια Συστεγαζόμενη Μονάδα χωριστά. Στην περίπτωση της συστέγασης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 46 του Ν. 4272/2014 και για λόγους ομαλής λειτουργίας των Συστεγαζόμενων Μονάδων, προβλέπονται κοινοί χώροι υποδοχής και αναμονής του κοινού («Reception», Χωλ εισόδου, κ.λπ.), καθώς επίσης και κοινοί βοηθητικοί χώροι. (W.C. κοινού, Χώροι Η/Μ εγκαταστάσεων, αποθηκευτικοί χώροι αναλώσιμων- λοιπού υλικού).

Οι προδιαγραφές για τις επιφάνειες των κοινών χώρων περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα:

A.A.	ΧΩΡΟΙ	ΕΠΙΦ. ΧΩΡΟΥ Μ ²	ΕΛΑΧ. ΔΙΑΣΤΑΣΗ Μ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΠΡΟΘΑΛΛΑΜΟΣ	3,00	-	Προαιρετικός για το σύνολο των ΣΜ
2	<u>ΑΝΑΜΟΝΗ ΑΝΑ ΣΜ</u>	(1) 4,00/Μ ονάδα (2) 2,00/ Μονάδα	2,50	(1) Ισχύει για τον προσδιορισμό επιφάνειας <u>ενιαίου χώρου</u> αναμονής έως τριών (3) ΣΜ (2) Για κάθε επιπλέον ΣΜ ισχύει 3,00 μ ² /μονάδα <u>Σε περίπτωση που η μία ΣΜ είναι ιατρείο ειδικότητας</u> Παιδιατρικής, Ψυχιατρικής ή <u>Δερματολογίας</u> <u>απαιτείται χωριστή αναμονή</u> Σε περίπτωση πολυιατρείου τα ελάχιστα τ.μ. του χώρου αναμονής υπολογίζονται σύμφωνα με το Π.Δ.84/2001, όπως ισχύει.
3	ΚΟΙΝΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	5,00	2,50	Η επιφάνεια αντιστοιχεί στο σύνολο των ΣΜ
4	W.C. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	1,50	0,90	Η επιφάνεια αναλογεί σε 3 ΣΜ
5	W.C. ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ / ΕΜΠΟΔΙΖΟΜΕΝΩΝ	4,50	1,50	*Τοποθετείται 1 W.C. ανά 3 ΣΜ (ΝΟΚ -Ν. 4067/2012 άρθρα 26-27)
6	ΧΩΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΥΛΑΞΗ ΕΙΔΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ / ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ		--	-Μπορεί να είναι κοινοί για όλες τις ΣΜ - Η συνολική επιφάνεια εξαρτάται από τις ανάγκες των επιμέρους ΣΜ
7	<u>W.C. ΑΣΘΕΝΩΝ</u> <u>(ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ)</u>	1,50	0,90	<u>*Άμεση πρόσβαση από το χώρο εξέτασης</u> <u>*Τοποθετείται όπου απαιτείται από τις ισχύουσες κατά περίπτωση προδιαγραφές</u> (Γυναικολογικό - Μαιευτικό - Ουρολογικό - <u>Δερματ. Αφροδ.</u> - Παιδιατρικό)

Άρθρο 2

Σε όλα τα υποψήφια προς συστέγαση κτίρια πρέπει να ελέγχεται η νομιμότητα των υφισταμένων κατασκευών, η εκπλήρωση των όρων και των προϋποθέσεων που καθορίζονται από τους σχετικούς κανονισμούς και τις ανωτέρω προδιαγραφές, καθώς και η λειτουργικότητα του κτιρίου.

2.1. Νομιμότητα κτιρίου:...2.2. Προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία...

2.3. Εγκατάσταση των ΣΜ στο κτίριο:

Όταν οι ΣΜ στεγάζονται σε κτίριο στο οποίο υπάρχουν και άλλες χρήσεις (γραφεία, κατοικίες, καταστήματα, ή/ και άλλες εμπορικές χρήσεις) απαιτούνται τα κάτωθι:

- Να προβλέπεται η συγκεκριμένη χρήση από τον κανονισμό του κτιρίου ή ομόφωνη γνώμη όλων των συνιδιοκτητών του κτιρίου. (Άρθρο 9 Π.Δ. 84/2001).
- Να προβλέπεται η συγκεκριμένη χρήση από τους ισχύοντες όρους δόμησης του ακίνητου.
- Εξασφάλιση προσβασιμότητας σε άτομα με προβλήματα κινητικής αναπηρίας. (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ΝΟΚ-(Ν. 4067/2012.).

Είναι επίσης δυνατή η εγκατάσταση των ΣΜ σε επικοινωνούντα κτίρια, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΝΟΚ άρθρο 23 παρ. 5 του Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79 Α/9-4-2012), εφόσον κατά τα λοιπά συντρέχουν και οι ανωτέρω προϋποθέσεις.

Άρθρο 3

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Π.Δ. 84/2001 όπως ισχύει καθώς και τα Π.Δ. και οι διατάξεις για τα λοιπά συστεγαζόμενα επαγγέλματα.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η ομαλή λειτουργία των ΣΜ εξασφαλίζεται από το απαιτούμενο κατά μονάδα προσωπικό.

Άρθρο 4

Σε ότι αφορά στα λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά ισχύουν τα οριζόμενα για κάθε ΣΜ από τις επί μέρους διατάξεις».

(ακολουθούν διατάξεις της ιατρικής νομοθεσίας)

Α5. Με το άρθρο 28 του **Ν. 3846/2010 «»Θέματα εργασιακά –κοινων. Ασφάλισης – ΟΑΕΕ-ΟΓΑ-Ιατροφ/κή Περίθαψη»** (ΦΕΚ Α' 66/11.5.2010) η διάταξη του άρθρου 13 του **Νόμου 2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας»**, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 2256/1994 (ΦΕΚ 196^{Α'}) και συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 33 του Ν. 3329/2005 (ΦΕΚ 81 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Η ιατρική και οδοντιατρική Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας του ιδιωτικού τομέα παρέχεται από τους εξής φορείς: α. Ιδιωτικά ιατρεία και οδοντιατρεία, β. Ιδιωτικά πολυιατρεία και πολυοδοντιατρεία. γ. Ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια, δ. Ιδιωτικά εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης.

2. Η βεβαίωση λειτουργίας των παραπάνω φορέων παροχής ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.) χορηγείται σε:

α. φυσικά πρόσωπα, που διαθέτουν άδεια ή βεβαίωση άσκησης του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος,

β. φυσικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι για τη λειτουργία του ιατρείου, οδοντιατρείου, πολυιατρείου, πολυοδοντιατρείου, ιδιωτικού διαγνωστικού εργαστηρίου και ιδιωτικού εργαστηρίου φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης, ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος για κάθε παροχή υπηρεσίας ιατρός ή οδοντίατρος κάτοχος άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος,

γ. νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ.,

δ. αστικούς συνεταιρισμούς ελευθέρων επαγγελματιών ιατρών εργαστηριακής διάγνωσης, βιοπαθολογίας, κυτταρολογίας και παθολογικής ανατομίας για την κάλυψη των αναγκών των μελών τους.

Για τη χορήγηση της παραπάνω βεβαίωσης λειτουργίας απαιτείται η υποβολή αναγγελίας έναρξης από το φυσικό πρόσωπο ή το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή του αστικού συνεταιρισμού, η οποία συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά και παράβολο ύψους διακοσίων (200) ευρώ για τα ιδιωτικά ιατρεία - οδοντιατρεία και παράβολο τετρακοσίων (400) ευρώ για τα ιδιωτικά πολυϊατρεία - πολυοδοντιατρεία, τα ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια και τα ιδιωτικά εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης. Το ύψος του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Υγείας και του Υπουργού Οικονομικών." [Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την υποπαράγραφο ΙΒ.3 περ. 6 του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012, ΦΕΚ Α 222/12.11.2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α'222).

3. (Η παράγραφος αυτή, με την οποία οριζόταν ότι σε περίπτωση που φορέας παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. ήταν νομικό πρόσωπο, η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου (51% τουλάχιστον), εταιρικών μεριδίων, εταίρων και εταιρικού κεφαλαίου ανήκει υποχρεωτικά σε ειδικευμένους ιατρούς ή οδοντιάτρους, καταργήθηκε με την υποπαράγραφο ΙΒ.3 περ. 1ε του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012, ΦΕΚ Α 222/12.11.2012).

4. Οι δικαιούχοι της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται να λειτουργούν και σε μη συνεχόμενα κτίρια, τα οποία θα έχουν λειτουργική αυτοτέλεια και δεσμεύονται στην τήρηση των τεχνικών προδιαγραφών του π.δ. 84/2001. [Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την υποπαράγραφο ΙΒ.3 περ. 6 του άρθρου πρώτου του προεκτεθέντος Ν.4093/2012].

5. (Η παράγραφος αυτή, με την οποία οριζόταν ότι οι επιστημονικά υπεύθυνοι και επιστημονικοί διευθυντές των φορέων της παραγράφου 1, πρέπει να ανήκουν στον ιατρικό ή οδοντιατρικό σύλλογο της περιφέρειας που είναι εγκατεστημένος ο φορέας Π.Φ.Υ. και απαγορεύεται να οριστούν επιστημονικά υπεύθυνοι ή επιστημονικοί διευθυντές ή να παρέχουν υπηρεσίες οποιασδήποτε μορφής σε περισσότερους από δύο φορείς Π.Φ.Υ., καταργήθηκε με την υποπαράγραφο ΙΒ.3 περ. 1ε του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012).

6. Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας παρέχονται και από άλλους φορείς, όπως τα ιδιωτικά εργαστήρια φυσικοθεραπείας, καθώς και από λοιπούς επιστήμονες και επαγγελματίες του χώρου της υγείας, όπως εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, ψυχολόγους κ.ά., για τη λειτουργία των οποίων εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες για κάθε κατηγορία διατάξεις.

7. Με προεδρικό διάταγμα μπορεί να ρυθμιστούν οι ειδικότερες προϋποθέσεις, όροι και προδιαγραφές [αδειοδότησης και] λειτουργίας των φορέων Π.Φ.Υ. του παρόντος άρθρου. Με το ίδιο ή άλλο προεδρικό διάταγμα μπορεί να ορισθούν κριτήρια και περιορισμοί, που άπτονται της προστασίας της δημόσιας υγείας και του δημοσίου συμφέροντος, καθώς και να ρυθμιστούν ζητήματα που σχετίζονται με [τη νομική μορφή], τον τρόπο λειτουργίας, διοίκησης και διαχείρισης των φορέων Π.Φ.Υ. ακόμα και κατά τροποποίηση των υφιστάμενων διατάξεων εν γένει για τα νομικά πρόσωπα του Εμπορικού και του Αστικού Δικαίου και να καθοριστούν μεταβατικές ρυθμίσεις για τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υφιστάμενους φορείς Π.Φ.Υ., καθώς και ο χρόνος και τα ειδικότερα ζητήματα που αναφέρονται στην προσαρμογή τους στις νέες ρυθμίσεις. [Η παράγραφος αυτή τέθηκε με το άρθρο 28 παρ. 7 του Ν. 3846/2010 «Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ/Α'/ 66) και οι λέξεις "αδειοδότησης και" και "τη νομική μορφή" διαγράφηκαν με την υποπαράγραφο ΙΒ.3 περ. 7α και 7β του άρθρου πρώτου του Ν.4093/2012. Το προβλεπόμενο με την διάταξη αυτή προεδρικό διάταγμα δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα].

8. Μέχρι την έκδοση του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος για τους φορείς της παραγράφου 1 ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 84/2001 (ΦΕΚ 70 Α') κατά το μέρος που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος....».

A6. Ο Νόμος **3235/2004 «Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας»** (ΦΕΚ/Α'/53) ορίζει στο άρθρο 1, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Ως Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου αυτού, νοείται το σύστημα παροχής σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο δέσμης βασικών και ολοκληρωμένων υπηρεσιών φροντίδας υγείας.

.....

3. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας περιλαμβάνει:

α. τις υπηρεσίες υγείας, που δεν απαιτούν εισαγωγή σε νοσηλευτικό ίδρυμα.....».

β. την εκτίμηση των αναγκών υγείας των πολιτών και τον σχεδιασμό και υλοποίηση μέτρων για την πρόληψη νοσημάτων και την προαγωγή της υγείας [...].

A7. Π.Δ. 84/2001 «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασία και προδιαγραφές για την ίδρυση και λειτουργία Ιδιωτικών Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.)», (ΦΕΚ/Α'/70).

(Το παρόν ΠΔ, εξεδόθη βάσει της ειδικής εξουσιοδοτήσεως της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992, όπως είχε αντικατασταθεί και ίσχυε με το άρθρο 4 του Ν. 2256/1994 «Συμβούλιο κρίσης και επιλογής ιατρικού και οδοντιατρικού προσωπικού και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' .../1996), είχε καταργηθεί με το άρθρο 17 του ΠΔ 180/2009 (ΦΕΚ Α'210) «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασία και προδιαγραφές για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φορέων Παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.), και επανήλθε σε ισχύ, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παρ. 8 του άρθρου 13 του Ν. 2071/1992, ως ισχύει, με το άρθρο 2 του Π.Δ. 188/2009 «Κατάργηση υπ' αριθμ. 180/2009 Π.Δ. «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασία και προδιαγραφές για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φορέων Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.)» (Α'216/19.10.2009) με το οποίο ορίζεται ότι: "Από το υπ' αριθμ. 84/2001 προεδρικό διάταγμα το οποίο επανέρχεται σε ισχύ, αναστέλλεται για διάστημα τριών (3) μηνών η εφαρμογή των διατάξεων: άρθρο 4 παρ. 1 εδαφ. β, άρθρο 11 παρ. 1 εδαφ. η, παρ. 2, παρ. 3 εδαφ. α-δ, παρ. 4 εδαφ. β, άρθρο 14 παρ. 1 και παρ. 2 εδαφ. δ». Περαιτέρω, διατάξεις του εν λόγω Π.Δ./τος καταργήθηκαν, αντικατεστάθηκαν ή τροποποιήθηκαν με τον Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222/12.11.2012 και πλέον ισχύουν σήμερα, ως κατωτέρω, και εφαρμόζονται εν συνδυασμώ με την Υ.Α Υ3β/Γ.Π.οικ. 24948/13.3.2012 (ακολουθεί υπό στοιχ. Α8) και την Υ.Α. Γ.Π. /οικ. 72218/2014 που τροποποίησε τα Α' και Β' Παραρτήματα του).

Το Π.Δ. 84/2001, όπως ισχύει σήμερα, ορίζει στα παρακάτω άρθρα του, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Στο άρθρο 1 ότι:

«1. Οι ιατρικές και οδοντιατρικές υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.) παρέχονται και από ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, με την εποπτεία και τον έλεγχο του αρμόδιου Νομάρχη, του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και του οικείου Ιατρικού (οδοντιατρικού) Συλλόγου.

2. Ιδιωτικοί φορείς, οι οποίοι παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Π.Φ.Υ.), είναι οι ακόλουθοι:

α. Ιδιωτικά ιατρεία και οδοντιατρεία

β. Ιδιωτικά πολυιατρεία και πολυοδοντιατρεία

γ. Ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια

δ. Ιδιωτικά εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης.

3. Στις διατάξεις του παρόντος, όπου αναφέρονται οι λέξεις «άδεια λειτουργίας» και «άδεια» αντικαθίστανται από τις λέξεις «βεβαίωση λειτουργίας» και «βεβαίωση» αντίστοιχα, όπου αναφέρεται ο όρος «άδεια ίδρυσης» ο όρος αυτός καταργείται και όπου αναφέρεται «ιατρική εταιρεία» ή «ιατρικές εταιρείες» οι λέξεις «ιατρική» και «ιατρικές» διαγράφονται.» [Η παρ.3 προστέθηκε με την περ. 2α της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012].

(β) Στο άρθρο 2 ότι:

«1. Ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο είναι χώρος κατάλληλα διαρρυθμισμένος και εξοπλισμένος, όπως περιγράφεται στα παραρτήματα Α. και Β. του παρόντος, στον οποίο ασκείται η ιατρική ή η οδοντιατρική επιστήμη, από πρόσωπο που διαθέτει τη σχετική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και άδεια λειτουργίας ιδιωτικού ιατρείου ή οδοντιατρείου, που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Το Ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο δεν διαθέτει κλίνες νοσηλείας.

2. Ιδιωτικό πολυιατρείο ή ιδιωτικό πολυοδοντιατρείο είναι η σύνθεση τουλάχιστον τριών ιατρείων ή και λοιπών εξεταστικών μονάδων, κατά την έννοια του παραρτήματος Α` του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ή αντιστοίχως η σύνθεση τριών τουλάχιστον οδοντιατρείων, που στεγάζονται σε λειτουργικά ενιαίο και ανεξάρτητο από κάθε άλλη χρήση χώρο, όπως αυτός περιγράφεται στο μέρος τρίτο του παραπάνω παραρτήματος.

Το ιδιωτικό πολυιατρείο ή ιδιωτικό πολυοδοντιατρείο δεν διαθέτει κλίνες νοσηλείας.

Άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας ιδιωτικού πολυϊατρείου ή ιδιωτικού πολυοδοντιατρείου χορηγείται "και" σε εταιρείες που συνιστώνται, εποπτεύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και με την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων του άρθρου 11 και των λοιπών διατάξεων του παρόντος Π. Δ/τος». [Η λέξη "μόνο" αντικαταστάθηκε ως άνω με τη λέξη "και" με την περ. 2β της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012].

(γ) Στο άρθρο 4 παραγρ. 1, υπό τον τίτλο «Δικαιούχοι» ότι:

«1. Βεβαίωση λειτουργίας ιδιωτικού φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. χορηγείται:

α. Σε φυσικά πρόσωπα, που διαθέτουν άδεια ή βεβαίωση άσκησης του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

β. Σε φυσικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι για τη λειτουργία του ιδιωτικού φορέα ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος για κάθε παροχή υπηρεσίας ιατρός ή οδοντίατρος κάτοχος άδειας ή βεβαίωσης ασκήσεως επαγγέλματος.

γ. Σε νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ. και με την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων του άρθρου 11 και των λοιπών διατάξεων του παρόντος.

δ. Σε αστικούς συνεταιρισμούς ελευθέρων επαγγελματιών ιατρών εργαστηριακής διάγνωσης, βιοπαθολογίας, κυτταρολογίας και παθολογικής ανατομίας για την κάλυψη των αναγκών των μελών τους.

"ε" ("δ). Είναι δυνατή η χορήγηση μίας κοινής άδειας λειτουργίας σε δύο ή περισσότερους ιατρούς της αυτής ειδικότητας ή δύο ή περισσότερους οδοντιάτρους στην περίπτωση που χρησιμοποιούν τον ίδιο χώρο και τον ίδιο εξοπλισμό αλλά σε καθορισμένους διαφορετικούς χρόνους υποδοχής των ασθενών". Οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν, πριν από την κατάθεση της αίτησης για τη χορήγηση της κοινής άδειας, να υποβάλουν στον ιατρικό ή οδοντιατρικό σύλλογο, των οποίων είναι μέλη, συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο θεωρημένο από αρμόδια αρχή για το γνήσιο της υπογραφής, το οποίο περιέχει τους όρους συνεργασίας τους και ειδικά τους οικονομικούς όρους, για την έκφραση γνώμης σχετικά με τη συμφωνία ή μη των όρων αυτών προς τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος και τους κανόνες της ιατρικής (οδοντιατρικής) δεοντολογίας. Το Δ.Σ του αντίστοιχου συλλόγου, με αιτιολογημένη απόφαση που εκδίδεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της αίτησης, μπορεί να απορρίψει το συμφωνητικό συνεργασίας μερικώς ή στο σύνολο ή να προτείνει τροποποιήσεις, κατ` εφαρμογή των διατάξεων για την άσκηση του ιατρικού και οδοντιατρικού επαγγέλματος και τους εκάστοτε ισχύοντες Κώδικες Ιατρικής και Οδοντιατρικής δεοντολογίας. Εάν παρέλθει άπρακτη η παραπάνω προθεσμία το συμφωνητικό θεωρείται ότι εγκρίθηκε.

"στ" ("ε). Απλή συστέγαση στον ίδιο χώρο, χωρίς εταιρική σχέση, με ξεχωριστές άδειες δύο ή περισσότερων ιατρών της αυτής ή διαφορετικής ειδικότητας, δύο ή περισσότερων οδοντιάτρων καθώς επίσης και δύο ή περισσότερων γιαιτρών και οδοντιάτρων, επιτρέπεται μόνο με την προϋπόθεση ότι το σύνολο των διατιθεμένων χώρων κύριας χρήσης επαρκεί για την χορήγηση ξεχωριστών αδειών λειτουργίας, σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές του

παρρητήματος Α' του παρόντος προεδρικού διατάγματος". Οι άδειες λειτουργίας χορηγούνται μόνο μετά από θετική γνώμη των οικείων Ιατρικών ή Οδοντιατρικών Συλλόγων, οι οποίοι εξετάζουν εάν τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος και οι κανόνες της ιατρικής (οδοντιατρικής) δεοντολογίας και ιδίως εάν διασφαλίζεται η υγεία του κοινού. Ο ιατρικός (οδοντιατρικός) σύλλογος επιλαμβάνεται και αποφασίζει με τη διαδικασία που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο (δ) και μέσα στην ίδια προθεσμία.

***Η παρ.1 όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 του ΠΔ 228/2004,ΦΕΚ Α 212/5.11.2004, αντικαταστάθηκε ως άνω με την περ. 2γ της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012) και οι περιπτώσεις δ' και ε' αναριθμήθηκαν σε ε' και στ' αντίστοιχα και παραμένουν ως έχουν.....».

(δ) Στο άρθρο 11, υπό τον τίτλο «Ιατρικές Εταιρίες Παροχής Υπηρεσιών Π.Φ.Υ.», ότι: «1. Βεβαίωση λειτουργίας φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. χορηγείται και σε εταιρείες, με οποιαδήποτε νομική μορφή».

***Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την περ. 2δ της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012)

[...]

β. Ο σκοπός των ιατρικών (οδοντιατρικών) αυτών εταιριών συνίσταται, "και" στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής (οδοντιατρικής) επιστήμης και δεοντολογίας.

***Η λέξη "αποκλειστικά και μόνο" αντικαταστάθηκε ως άνω με την περ. 2ε' της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012)

γ. Η άδεια λειτουργίας περιέχει ειδική αναφορά στον αριθμό, την κατηγορία και το είδος των ιατρικών (οδοντιατρικών) και εργαστηρίων του φορέα Π.Φ.Υ στις ειδικότητες των ιατρών (οδοντιάτρων) που θα παρέχουν υπηρεσίες, καθώς και στα ονόματα των Επιστημονικά Υπευθύνων και του Επιστημονικού Διευθυντή.

δ. Δεν αποκλείεται η σύσταση εταιρείας για μία (1) ή δύο (2) Μονάδες ιδιωτικού ιατρείου (οδοντιατρείου) ή ιδιωτικού εργαστηρίου.

ε. Για κάθε παροχή υπηρεσίας Π.Φ.Υ. ορίζεται, ως επιστημονικά υπεύθυνος, ιατρός (οδοντίατρος) εταίρος ή άλλος ιατρός, αντίστοιχης ειδικότητας, που έχει αποδεδειγμένη διετή τουλάχιστον άσκηση στην ειδικότητα και άδεια για τη χρήση του ειδικού επιστημονικού εξοπλισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις ισχύουσες εκάστοτε ειδικές διατάξεις και από τις διατάξεις του παρόντος.

στ. Οι κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο επιστημονικά υπεύθυνοι απαρτίζουν το Επιστημονικό Συμβούλιο της ιατρικής εταιρίας. Το Επιστημονικό Συμβούλιο εκλέγει ένα εκ των μελών του ως Επιστημονικό Διευθυντή, με τριετή θητεία, ο οποίος προεδρεύει των συνεδριάσεων του Συμβουλίου, και έχει τη συνολική επιστημονική ευθύνη για το συντονισμό και την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας.

ζ. Ο Επιστημονικός Δ/ντής και το Επιστημονικό Συμβούλιο έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας σε αποφάσεις του οργάνου που ασκεί τη διοίκηση της εταιρίας, οι οποίες ανάγονται σε θέματα επιστημονικής ευθύνης και ποιότητας των παρεχομένων ιατρικών υπηρεσιών και δεν είναι σύμφωνες με την ιατρική δεοντολογία και τους κανόνες άσκησης της ιατρικής. Η αρνησικυρία επικυρώνεται ή αίρεται με αιτιολογημένη απόφαση του Επιστημονικού Συμβουλίου, κατά της οποίας επιτρέπεται προσφυγή στον οικείο ιατρικό (οδοντιατρικό) σύλλογο. Η απόφαση του ιατρικού (οδοντιατρικού) συλλόγου είναι δεσμευτική για αμφότερα τα μέρη.

θ. Ως επιστημονικά υπεύθυνος και επιστημονικός διευθυντής απαγορεύεται να ορισθούν όσοι έχουν καταδικαστεί για ποινικό αδίκημα που συνεπάγεται ανικανότητα κτήσης της δημοσιοϋπαλληλικής / ιδιότητας ή για παράβαση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά.

ι. Σε περίπτωση απουσίας του επιστημονικά υπεύθυνου κατά τη διάρκεια του ωραρίου λειτουργίας της Μονάδας ή λόγω άδειας ή ασθένειας ορίζεται ως αντικαταστάτης του αναπληρωτής αντίστοιχων προσόντων, ο οποίος περιλαμβάνεται στην κατάσταση επιστημονικού προσωπικού που υποβάλλεται για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας ή ορίζεται μεταγενέστερα με έγγραφη δήλωση του φορέα Π.Φ.Υ. που γνωστοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία με δικαστικό επιμελητή.

ια. Η για οποιοδήποτε λόγο αποχώρηση Επιστημονικά υπεύθυνου συνοδεύεται, ταυτόχρονα με τον ορισμό του αντικαταστάτη του, και την υποβολή εντός δεκαπέντε (15) ημερών

αίτησης για την τροποποίηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, διαφορετικά διακόπτεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα του φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ.

ιβ. Ιατρικές Εταιρείες που διαθέτουν περισσότερα από τρία (3) τμήματα και σύνολο ιατρικού και λοιπού προσωπικού περισσότερο από είκοσι πέντε (25) άτομα, υποχρεούνται στην δημιουργία θέσης Γενικού Διευθυντή ο οποίος έχει την διοικητική ευθύνη για το συντονισμό και την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας. Απαιτούμενα προσόντα για την πρόσληψη στη θέση αυτή είναι πτυχίο Α.Ε.Ι. και τουλάχιστον πέντε (5) έτη προϋπηρεσίας σε διοίκηση φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας.

[...]

4. Επί Ανωνύμων Εταιριών ισχύουν τα εξής:

α. Το σύνολο των μετοχών είναι υποχρεωτικά ονομαστικές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 24 του Ν. 2214/1994 (ΦΕΚ Α` 75).

[...]

5. Το καταστατικό της ιατρικής εταιρίας, το οποίο περιέχει και τις βασικές αρχές του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του φορέα, με τον οποίο καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ιατρών και του λοιπού προσωπικού, υποβάλλεται πριν από την δημοσίευσή του, στον ιατρικό (οδοντιατρικό) Σύλλογο του τόπου που ασκεί τη δραστηριότητά της η εταιρία, για την έκφραση γνώμης σχετικά με τη συμφωνία ή μη των όρων αυτού προς [τις διατάξεις του παρόντος] και τους κανόνες της ιατρικής (οδοντιατρικής) δεοντολογίας.

***Οι λέξεις [τις διατάξεις του παρόντος] διαγράφηκαν με την περ. 2στ της υποπαραγράφου ΙΒ.4 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012)

Η θετική γνώμη του οικείου ιατρικού ή οδοντιατρικού Συλλόγου και η κατόπιν αυτού εγγραφή της εταιρίας στα μητρώα των αιτουμένων μελών, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την παραδεκτή υποβολή της αίτησης για την παροχή άδειας ίδρυσης φορέα Π.Φ.Υ. Εάν ο Ιατρικός (Οδοντιατρικός) Σύλλογος δεν απαντήσει μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της δήλωσης, τεκμαίρεται η παροχή θετικής γνώμης και θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί η εγγραφή στα μητρώα αιτουμένων μελών.

[...]

(ε) Στο άρθρο 12 ότι: «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος ισχύουν οι τεχνικές προδιαγραφές των εξής παραρτημάτων:

1. Παράρτημα Α', όσον αφορά τους χώρους

2. Παράρτημα Β', όσον αφορά τον εξοπλισμό».

-Οι διατάξεις των άνω Παραρτημάτων Α' και Β' του Π.Δ. 84/2001 τροποποιήθηκαν με την υπ' αριθμ. Γ.Π./οικ 72218/2014 Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοιν. Αλληλεγγύης» (ΦΕΚ 2302/Β/27.8.2014) και, ως ισχύουν σήμερα, ορίζουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' -

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ -ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΤΜΗΜΑ Α' - Ιατρείο - Οδοντιατρείο

[...]

ΙΑΤΡΕΙΟ - ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

A.A.	ΧΩΡΟΙ	ΕΠΙΦ. ΧΩΡΟΥ Μ ²	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ (Μ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Ιατρείο	10,00		Χώρος Κύριας Χρήσης: Χώρος ενιαίος ή διαχωρισμένος σε γραφείο γιατρού και εξεταστήριο που επικοινωνούν άμεσα
	Γραφείο Ιατρού		2,80	
	Εξεταστήριο		2,00	
2.	Χώρος Αναμονής	8,00	2,50	Χώρος κύριας χρήσης Μπορεί να περιλαμβάνεται και γραμματεία
3.	W.C.	1,50	0,90	

[...]

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ - ΠΟΛΥΪΑΤΡΕΙΟ – ΠΟΛΥΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ

ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ - ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

[....]

A/A	ΧΩΡΟΙ	ΕΠΙΦ. ΧΩΡΟΥ Μ ²	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ (Μ)	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΧΩΡΩΝ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Ιατρείο – Γραφείο Ιατρού Εξεταστήριο	10,00	--- 2,80 2,00		Όπως Μέρος Πρώτο της παρούσας, Τμήμα Α', πίνακας Μετρικών Στοιχείων
2	W.C. ασθενών ιατρείου	1,50	0,90	Εφόσον απαιτείται από την ιατρική ειδικότητα	Απαιτείται σε Μαιευτικό, Ουρολογικό, Αφροδισιολογικό , Παιδιατρικό
3	Θερμό Εργαστήριο			Προαιρετικό	Όπως Μέρος Δεύτερο Τμήμα Β', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων
4	Εργαστήριο - Παρασκευαστήριο Πυρηνικής Ιατρικής in vitro			Προαιρετικό	Όπως Μέρος Δεύτερο Τμήμα Γ', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων
5	Αίθουσα Απεικόνισης			Προαιρετικό	Όπως Μέρος Δεύτερο Τμήμα Β', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων
6	Εργαστήριο Πυρηνικής ιατρικής in vitro Αίθουσα γ-camera			Προαιρετικό	Όπως Μέρος Δεύτερο Τμήμα Γ', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων Β
7	Χώροι Υποστήριξης Προθάλαμος Εισόδου	3,00			Προαιρετικός
8	Υποδοχή – Γραμματεία – Λογιστήριο	5,00	2,00		Χώρος κύριας χρήσης
9	Αναμονή	4,00	2,50	Ανά Εξεταστική Μονάδα	Χώρος κύριας χρήσης για χώρο αναμονής ενιαίο
10	Γραφείο Ιατρού	7,00	2,40	Ιατρείο Εργαστήριο κλπ Για πάνω από 1 ιατρό προστίθενται 3 τ.μ. ανά ιατρό	Χ.Κ.Χ. εφόσον έχει εργαστηριακούς ιατρούς
11	Αναμονή θερμών ασθενών				Όπως Μέρος Δεύτερο Τμήμα Β', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων
12	W.C. θερμών ασθενών			Προαιρετικό	Μέρος Δεύτερο Τμήμα Β', Πίνακας Μετρικών Στοιχείων
13	Χώρος ανάπαυσης προσωπικού	8,00	1,00		
14	W.C. κοινού – προσωπικού	1,50	0,90	Ανά 3 Ε.Μ.	
15	Χώρος ακαθάρτων και ειδών καθαριότητας	3,00	1,2		Χ.Κ.Χ. Προαιρετικός
16	Χώρος Συσκέψεων	12,00	3,00	Προαιρετικό	

[ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Χ.Κ.Χ.= Χώρος Κύριας Χρήσης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κτιριοδομικού Κανονισμού].

[....]

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Το Πολυϊατρείο και το Πολυοδοντιατρείο πρέπει να πληροί τις λειτουργικές και κατασκευαστικές απαιτήσεις όλων των Εξεταστικών Μονάδων που το αποτελούν, όπως αναφέρεται στο παρόν Παράρτημα.

2. Οι κύριοι διάδρομοι κυκλοφορίας θα έχουν ελεύθερο πλάτος 1,10 μέτρα.

3. Τα Ιατρεία Παιδιατρικό, Ψυχιατρικό και **Δερματολογικό – Αφροδισιολογικό** πρέπει να διαθέτουν ιδιαίτερη αναμονή τουλάχιστον 5 τ.μ.
[...].».

(στ) Περαιτέρω, στο άρθρο 14 παρ. 2 του άνω Π.Δ/τος 84/2001 ως ισχύει σήμερα ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Απαγορεύεται και συνεπάγεται την άμεση και οριστική διακοπή της λειτουργίας της Μονάδας παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ.»: α.....β.....γ. Η λειτουργία ιδιωτικών μονάδων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ., με οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τις προβλεπόμενες κατά περίπτωση άδειες, δ.....ε....., στ. Η παροχή υπηρεσιών υγείας, που παρέχονται αποκλειστικά, με βάση τους κανόνες της ιατρικής οδοντιατρικής επιστήμης, στη δευτεροβάθμια περίθαλψη. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. δεν διαθέτουν κλίνες νοσηλείας, ζ. Η εκτέλεση ιατρικών ή οδοντιατρικών πράξεων για τις οποίες απαιτείται γενική νάρκωση ή ραχιαία ή επισκληρίδιος αναισθησία...».

(ζ) Στην παραγρ. 1 του άρθρου 15, υπό τον τίτλο «Ιατρική Διαφήμιση», του άνω Π.Δ/τος, προβλέπεται ότι:

«1. Απαγορεύεται στους ιδιωτικούς φορείς παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. η με οποιοδήποτε τρόπο διαφήμιση και προβολή, καθώς και η αναγραφή στις επιτρεπόμενες από το νόμο πινακίδες μη αναγνωρισμένων τίτλων και ειδικοτήτων, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 6 του Ν. 2194/1994 όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 του Ν. 2256/1994 και συμπληρώθηκαν με την παράγραφο 6 του άρθρου 9 του Ν. 2345/1995 (ΦΕΚ Α` 213). Επιτρέπεται η χρήση απλών πινακίδων σήμανσης (κατευθυντηρίων πινακίδων), εφ' όσον δεν έχουν διαφημιστικά στοιχεία».

Α8. Η Υπουργική απόφαση **Υ3Β/Γ.Π./οικ 24948/13.3.2012 «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για την χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων., πολυιατρείων, οδοντιατρείων και πολυοδοντιατρείων** (ΦΕΚ Β' 713/13.3.2012), εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του Ν. 4025/2011 «Συγχώνευση Θεραπευτηρίων κ.λ.π.» (ΦΕΚ 228/Α'/2.11.2011), και λαμβάνοντας υπ' όψιν τις διατάξεις του προεκτεθέντος Π.Δ. 84/2001 και τις διατάξεις των άρθρων 1, 2, και 3 του Ν. 3919/2011 «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολογήτων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων (Α'32)» όπως συμπληρώθηκε με την Υ.Α Υ3Β/Γ.Π.οικ36859 (ΦΕΚ Β'/1088/2013), προβλέπει εις το πρώτο κεφάλαιό της, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ - Προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας ιατρείων, πολυιατρείων, οδοντιατρείων και πολυοδοντιατρείων

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο είναι χώρος κατάλληλα διαρρυθμισμένος και εξοπλισμένος, όπως περιγράφεται στα παραρτήματα Α. και Β. του Π/Δ 84/2001, στον οποίο ασκείται η ιατρική ή η οδοντιατρική επιστήμη, από πρόσωπο που διαθέτει τη σχετική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ή βεβαίωση αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος και άδεια ή βεβαίωση λειτουργίας ιδιωτικού ιατρείου ή οδοντιατρείου.

Το ιδιωτικό ιατρείο ή οδοντιατρείο δεν διαθέτει κλίνες νοσηλείας.

2. Ιδιωτικό πολυιατρείο ή ιδιωτικό πολυοδοντιατρείο είναι η σύνθεση τουλάχιστον τριών ιατρείων ή και λοιπών εξεταστικών μονάδων, κατά την έννοια του παραρτήματος Α` Π/Δ 84/2001 ή αντιστοίχως η σύνθεση τριών τουλάχιστον οδοντιατρείων, που στεγάζονται σε λειτουργικά ενιαίο και ανεξάρτητο από κάθε άλλη χρήση χώρο, όπως αυτός περιγράφεται στο μέρος τρίτο του παραπάνω παραρτήματος.

Το ιδιωτικό πολυιατρείο ή ιδιωτικό πολυοδοντιατρείο δεν διαθέτει κλίνες νοσηλείας.

Άρθρο 2

Προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας

1. Για τη νόμιμη λειτουργία ιατρείου, πολυιατρείου, οδοντιατρείου και πολυοδοντιατρείου απαιτείται άδεια ή βεβαίωση λειτουργίας. Από 1-1-2012 η βεβαίωση λειτουργίας χορηγείται από τους κατά τόπους Ιατρικούς και Οδοντιατρικούς Συλλόγους, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την αναγγελία έναρξης λειτουργίας του φορέα με την κατάθεση όλων των σχετικών δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης. Εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος απορρίπτεται η σχετική αίτηση με αιτιολογημένη απόφαση αν δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Ο οικείος Σύλλογος ελέγχει την πληρότητα των δικαιολογητικών κατά την κατάθεση τους. Σε περίπτωση ελλείψεων, ζητείται η συμπλήρωση τους.

2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του ενός (1) μηνός, αρμόδιος για την έκδοση των διαπιστωτικών πράξεων καθίσταται ο κατά τόπο οικείος Περιφερειάρχης. Η αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη ισχύει και σε περίπτωση υποβολής ένστασης.

3. Όμοιες βεβαιώσεις απαιτούνται και σε περίπτωση μεταστέγασης, επέκτασης ή μείωσης του αντικειμένου των ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. των προηγούμενων παραγράφων.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι

1. Βεβαίωση λειτουργίας ιατρείου, πολυιατρείου, οδοντιατρείου και πολυοδοντιατρείου χορηγείται:

α. Σε φυσικά πρόσωπα, που διαθέτουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ή βεβαίωση αναγγελίας ασκήσεως του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

β. Σε φυσικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι για τη λειτουργία του ιατρείου, πολυιατρείου, οδοντιατρείου και πολυοδοντιατρείου ορίζεται επιστημονικά υπεύθυνος για κάθε παροχή υπηρεσίας ιατρός ή οδοντίατρος κάτοχος άδειας ασκήσεως ή βεβαίωσης αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος.

γ. Σε νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ.

δ. Σε αστικούς συνεταιρισμούς ελευθέρων επαγγελματιών ιατρών εργαστηριακής διάγνωσης, βιοπαθολογίας, κυτταρολογίας και παθολογικής ανατομίας για την κάλυψη των αναγκών των μελών τους

ε. Είναι δυνατή η χορήγηση μίας (κοινής) βεβαίωσης λειτουργίας σε δύο ή περισσότερους ιατρούς ή οδοντιάτρους «της αυτής ειδικότητας», στην περίπτωση που χρησιμοποιούν τον ίδιο χώρο και τον ίδιο εξοπλισμό αλλά σε καθορισμένους διαφορετικούς χρόνους υποδοχής των ασθενών.

ζ. Απλή συστέγαση στον ίδιο χώρο, χωρίς εταιρική σχέση, με αυτοτελείς βεβαιώσεις λειτουργίας, δύο (2) ή περισσότερων ιατρών ή οδοντιάτρων ή ιατρών και οδοντιάτρων επιτρέπεται με την προϋπόθεση ότι το σύνολο των διατεθειμένων χώρων κύριας χρήσης επαρκεί για τη χορήγηση αυτοτελών βεβαιώσεων λειτουργίας, ιατρείων, ή οδοντιατρείων, διαρρυθμισμένων και

εξοπλισμένων σύμφωνα με τα παραρτήματα Α και Β του Π.Δ. 84/2001.

*** Με την ΥΑ υπ' αριθμ. Υ3β/Γ.Π./οικ. 36859 (ΦΕΚ Β 1088/30.4.2013), προστέθηκαν οι λέξεις «της αυτής ειδικότητας», στην περ. ε) της παραγράφου 1.

[.....]

Άρθρο 4

Δικαιολογητικά για τη λειτουργία ιδιωτικού ιατρείου - οδοντιατρείου

1. Για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας ιδιωτικού ιατρείου και οδοντιατρείου απαιτείται αναγγελία έναρξης λειτουργίας των δικαιούχων όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της παρούσης. Στις περιπτώσεις της κοινής βεβαίωσης λειτουργίας ή απλής συστέγασης, οι δικαιούχοι υποβάλλουν την αναγγελία έναρξης από κοινού και ιδιωτικό συμφωνητικό με θεωρημένο από

αρμόδια αρχή το γνήσιο της υπογραφής, για τον έλεγχο των όρων συνεργασίας και την τήρηση των διατάξεων για την άσκηση του επαγγέλματος και τη δεοντολογία.

2. Η αναγγελία έναρξης πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. Επικυρωμένο αντίγραφο άδειας άσκησης ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος ή βεβαίωση αναγγελίας ασκήσεως του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος, τίτλου ειδικότητας (εφόσον υπάρχει) των επιστημονικά υπευθύνων και βεβαίωση εγγραφής σε Ιατρικό ή Οδοντιατρικό Σύλλογο, στην περίπτωση που ο δικαιούχος ή ο επιστημονικά υπεύθυνος δεν είναι μέλος του Συλλόγου στην Περιφέρεια του οποίου αιτείται τη βεβαίωση λειτουργίας.

β. Συμβόλαιο αγοράς, ή συμφωνητικό μίσθωσης, ή παραχώρησης χρήσης με, ή χωρίς αντάλλαγμα, του ακινήτου, στο οποίο θα στεγάζεται το εν λόγω ιατρείο, ή οδοντιατρείο.

γ. Βεβαίωση από την Πολεοδομία ή από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό ή αρχιτέκτονα από την οποία να προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται από τις πολεοδομικές διατάξεις η χωροθέτηση της συγκεκριμένης χρήσης στον προβλεπόμενο χώρο.

δ. Κανονισμό συνιδιοκτησίας σε περίπτωση στέγασης σε πολυκατοικία, από όπου προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται ρητά η χρήση του χώρου για τη λειτουργία του φορέα.

ε. Διάγραμμα κάτοψης του διατιθέμενου χώρου κλίμακας 1/50, σε δύο αντίγραφα με τις διαστάσεις των χώρων και την επεξήγηση του προορισμού τους, θεωρημένο από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό, ή αρχιτέκτονα, ο οποίος βεβαιώνει ότι οι χρησιμοποιούμενοι χώροι είναι κύριας χρήσης και πιστοποιεί ότι πληρούνται οι τεχνικές προδιαγραφές, όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα Α του Π.Δ. 84/2001 (ΧΚΧ, ή ΧΚΧ*, ή ΧΧ**, όπως απαιτείται από το παράρτημα Α) καθώς και ότι οι φορείς λειτουργούν υποχρεωτικά μέσα στο ίδιο κτίριο ή σε συνεχόμενα κτίρια και σε χώρους αποκλειστικής χρήσης.

στ. Κατάλογο όλων των μηχανημάτων που περιλαμβάνονται στον επιστημονικό εξοπλισμό του ιατρείου ή οδοντιατρείου, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές του παραρτήματος Β του Π.Δ. 84/2001

ζ. Υποβολή επισήμων αντιγράφων των νόμιμων παραστατικών κτήσης της κυριότητας, ή παραχώρησης, ή της διαρκούς κατοχής, ή αποκλειστικής χρήσης του επιστημονικού εξοπλισμού.

η. Πιστοποιητικό σήμανσης CE για τον χρησιμοποιούμενο ιατρικό ή οδοντιατρικό εξοπλισμό κατά την ισχύουσα εκάστοτε νομοθεσία.

θ. Απόδειξη Ιατρικού ή Οδοντιατρικού συλλόγου στην περιφέρεια στην οποία αιτείται τη βεβαίωση λειτουργίας για την καταβολή του ποσού των διακοσίων (200) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται μετά την πάροδο διετίας με απόφαση του Δ.Σ του οικείου Συλλόγου. Σε περίπτωση που ο Ιατρικός ή Οδοντιατρικός Σύλλογος δεν αποφανθεί επί της αιτήσεως εντός μηνός από την υποβολή όλων των δικαιολογητικών, υποχρεούται να αποδώσει το ποσό αυτό στην περιφέρεια, με τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου.

ι. Πιστοποιητικό καταλληλότητας ακτινολογικού εξοπλισμού από την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) σύμφωνα με τις ισχύουσες κείμενες διατάξεις.

ια. Απόσπασμα ποινικού Μητρώου του αιτούντος και του επιστημονικά υπευθύνου. Σε περίπτωση Νομικού Προσώπου ή αστικού ιατρικού συνεταιρισμού, απόσπασμα ποινικού Μητρώου του διαχειριστή ή του νόμιμου εκπροσώπου ή των μελών του Δ.Σ. (σε περίπτωση ανωνύμου εταιρείας) και του επιστημονικά υπευθύνου.

ιβ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του δικαιούχου και του επιστημονικά υπευθύνου ότι δεν τους απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικά του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

3. Όταν η βεβαίωση λειτουργίας χορηγείται σε νομικό πρόσωπο ή σε αστικό ιατρικό συνεταιρισμό, την αναγγελία έναρξης λειτουργίας υποβάλλει ο νόμιμος εκπρόσωπος. Στην περίπτωση αυτή εκτός των δικαιολογητικών των περιπτώσεων (β) έως και (ια) της ανωτέρω παραγράφου, υποβάλλονται και τα εξής:

α. Βεβαίωση του ιατρικού ή οδοντιατρικού συλλόγου περί εγγραφής και άσκησης ειδικότητας των επιστημονικά υπευθύνων του ιατρείου ή οδοντιατρείου ιατρών και οδοντιάτρων στην

περίπτωση που δεν είναι μέλος του Συλλόγου στην περιφέρεια του οποίου αιτείται τη βεβαίωση λειτουργίας.

β. Καταστατικό του νομικού προσώπου ή του αστικού ιατρικού συνεταιρισμού.

γ. Ονομαστική κατάσταση του επιστημονικού προσωπικού και υπεύθυνη δήλωση ότι σε περίπτωση διακοπής της εργασιακής σχέσης, θα γνωστοποιείται το όνομα του αντικαταστάτη εντός δέκα πέντε (15) ημερών.

δ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του επιστημονικά υπευθύνου και των ιατρών ή οδοντιάτρων εταίρων ή μετόχων ότι δεν τους απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικά του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

ε. Σε περίπτωση Ανώνυμης Εταιρείας, ονομαστικός κατάλογος των μετόχων.

Άρθρο 5

Δικαιολογητικά για τη λειτουργία πολυϊατρείου και πολυοδοντιατρείου.

Για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας πολυϊατρείου και πολυοδοντιατρείου, απαιτείται αναγγελία έναρξης λειτουργίας των δικαιούχων όπως ορίζεται στο άρθρο 3 ή του νομίμου εκπροσώπου σε περίπτωση νομικού προσώπου.

Στις περιπτώσεις της απλής συστέγασης της παραγράφου 1, υποπαράγραφος (ε) του άρθρου 4 του Π.Δ. 84/2001, οι δικαιούχοι υποβάλλουν την αναγγελία έναρξης λειτουργίας από κοινού, με θεωρημένο από αρμόδια αρχή το γνήσιο της υπογραφής, για τον έλεγχο των όρων συνεργασίας και την τήρηση των διατάξεων για την άσκηση του επαγγέλματος και τη δεοντολογία.

1. Η αναγγελία έναρξης λειτουργίας πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α. Βεβαίωση του ιατρικού ή οδοντιατρικού συλλόγου περί εγγραφής και άσκησης της ειδικότητας για τον δικαιούχο ιατρό ή οδοντίατρο ή τους επιστημονικά υπευθύνους ιατρούς ή οδοντιάτρους του Νομικού Προσώπου στην περίπτωση που ο δικαιούχος ή οι επιστημονικά υπεύθυνοι δεν είναι μέλη του Συλλόγου στην περιφέρεια του οποίου αιτούνται τη βεβαίωση λειτουργίας, β. Βεβαίωση από την Πολεοδομία ή από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό ή αρχιτέκτονα από την οποία να προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται από τις πολεοδομικές διατάξεις η χωροθέτηση της συγκεκριμένης χρήσης στον προβλεπόμενο χώρο, γ. Κανονισμό συνιδιοκτησίας σε περίπτωση στέγασης σε πολυκατοικία, από όπου προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται ρητά η χρήση του χώρου για τη λειτουργία του φορέα, δ. Πιστοποιητικό καταλληλότητας ακτινολογικού εξοπλισμού από την Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) σύμφωνα με τις ισχύουσες κείμενες διατάξεις, ε. Συμβόλαιο αγοράς, ή συμφωνητικό μίσθωσης, ή παραχώρησης χρήσης με, ή χωρίς αντάλλαγμα, του ακινήτου, όπου θα στεγάζεται ο εν λόγω φορέας, στ. Διάγραμμα κάτοψης του διατεθειμένου χώρου κλίμακας 1/50, σε δύο αντίγραφα με τις διαστάσεις των χώρων και την επεξήγηση του προορισμού τους, θεωρημένο από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό, ή αρχιτέκτονα, ο οποίος βεβαιώνει ότι οι χρησιμοποιούμενοι χώροι είναι κύριας χρήσης και πιστοποιεί ότι πληρούνται οι τεχνικές προδιαγραφές όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα Α του Π.Δ. 84/2001 (ΧΚΧ, ή ΧΚΧ*, ή ΧΧ**), καθώς και ότι οι φορείς λειτουργούν υποχρεωτικά μέσα στο ίδιο κτίριο ή σε συνεχόμενα κτίρια και σε χώρους αποκλειστικής χρήσης, ζ. Βεβαίωση από διπλωματούχο ηλεκτρολόγο - μηχανολόγο ή διπλωματούχο ηλεκτρολόγο εγκαταστάτη από την οποία θα προκύπτει ότι η ηλεκτρική εγκατάσταση είναι κατάλληλη και επαρκής για τη χρήση του συγκεκριμένου εξοπλισμού, η. Πιστοποιητικό πυρασφάλειας, θ. Κατάλογο όλων των μηχανημάτων που περιλαμβάνονται στον επιστημονικό εξοπλισμό του εργαστηρίου, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές του παραρτήματος Β του Π.Δ. 84/2001, ι. Υποβολή επίσημων αντιγράφων των νόμιμων παραστατικών κτήσης της κυριότητας, ή παραχώρησης, ή της διαρκούς κατοχής, ή αποκλειστικής χρήσης του επιστημονικού εξοπλισμού, ια. Πιστοποιητικό σήμανσης CE για τον χρησιμοποιούμενο ιατρικό ή οδοντιατρικό εξοπλισμό κατά την ισχύουσα εκάστοτε νομοθεσία, ιβ. Απόδειξη Ιατρικού ή Οδοντιατρικού συλλόγου, στην περιφέρεια στην οποία αιτείται τη βεβαίωση λειτουργίας για την καταβολή του ποσού των τετρακοσίων (400) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται μετά την πάροδο διετίας με απόφαση του Δ.Σ. του οικείου Συλλόγου. Σε περίπτωση που ο Ιατρικός ή Οδοντιατρικός Σύλλογος δεν αποφανθεί επί της αιτήσεως εντός

μηνός από την υποβολή όλων των δικαιολογητικών, υποχρεούται να αποδώσει το ποσό αυτό στην περιφέρεια, με την διαβίβαση του σχετικού φακέλου, ιγ. Απόσπασμα ποινικού Μητρώου του αιτούντος και του επιστημονικά υπευθύνου. Σε περίπτωση Νομικού Προσώπου ή αστικού ιατρικού συνεταιρισμού, απόσπασμα ποινικού Μητρώου του διαχειριστή ή του νόμιμου εκπροσώπου ή των μελών του Δ.Σ. (σε περίπτωση ανωνύμου εταιρείας) και του επιστημονικά υπευθύνου, ιδ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του δικαιούχου και του επιστημονικά υπευθύνου ότι δεν τους απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικά του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

2. Στη περίπτωση που το πολυϊατρείο διαθέτει διαγνωστικό εργαστήριο, πέραν των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο δικαιολογητικών, απαιτείται βεβαίωση από διπλωματούχο πολιτικό μηχανικό περί της στατικής επάρκειας του ακινήτου, στο οποίο στεγάζεται το διαγνωστικό εργαστήριο, εφόσον πρόκειται για Μαγνητικό Τομογράφο για χώρο εκτός ισογείου, ή υπογείου.

3. Για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας ιδιωτικού πολυϊατρείου και πολυοδοντιατρείου, που λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου ή αστικού ιατρικού συνεταιρισμού, εκτός των δικαιολογητικών των περιπτώσεων (β) έως και (ιγ) της ανωτέρω παραγράφου, απαιτείται επιπλέον:

α. Βεβαίωση του ιατρικού ή οδοντιατρικού συλλόγου περί εγγραφής και άσκησης ειδικότητας των επιστημονικά υπευθύνων ιατρών ή οδοντιάτρων του ιδιωτικού πολυϊατρείου και πολυοδοντιατρείου στην περίπτωση που δεν είναι μέλη του Συλλόγου στην περιφέρεια του οποίου αιτείται τη βεβαίωση λειτουργίας.

β. Καταστατικό του νομικού προσώπου ή του αστικού ιατρικού συνεταιρισμού.

γ. Ονομαστική κατάσταση του επιστημονικού προσωπικού και υπεύθυνη δήλωση ότι σε περίπτωση διακοπής της εργασιακής σχέσης, θα γνωστοποιείται το όνομα του αντικαταστάτη εντός δέκα πέντε (15) ημερών.

δ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 των επιστημονικά υπευθύνων και των ιατρών ή οδοντιάτρων εταίρων ή μετόχων ότι δεν τους απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικά του ιατρικού ή οδοντιατρικού επαγγέλματος.

ε. Σε περίπτωση Ανώνυμης Εταιρείας, ονομαστικός κατάλογος των μετόχων.

Άρθρο 6

«Επιτροπή Ελέγχου Ιατρείων, Πολυιατρείων, Οδοντιατρείων, Πολυοδοντιατρείων»

Στο άρθρο αυτό ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Στην έδρα κάθε ιατρικού ή οδοντιατρικού Συλλόγου συνίσταται Επιτροπή, η οποία αποτελείται από.....2. Έργο της Επιτροπής είναι: α. η γνωμοδότηση για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των άνω φορέων, μετά από επιτόπιο έλεγχο, β. η εποπτεία και ο έλεγχος των φορέων αυτών κατά την λειτουργία τους, γ. η εισήγηση για την επιβολή των ποινών που προβλέπονται από τις διατάξεις του Π.Δ. 84/2001...»

Άρθρο 7

Τεχνικές Προδιαγραφές

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσης ισχύουν οι τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στα παραρτήματα Α, Β, Γ του Π.Δ. 84/2001, όπως ισχύει....».

A9. Με το άρθρο 35 του **Ν. 4025/2011 «Συγχώνευση Θεραπευτηρίων, Κέντρα Αποκατάστασης, ιατροί, φάρμακα κ.λ.π.»** (ΦΕΚ Α'228/2011), όπως ισχύει σήμερα, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Χορήγηση άδειας άσκησης ιατρικού και οδοντιατρικού επαγγέλματος και άδειας λειτουργίας ιατρείων, πολυιατρείων, οδοντιατρείων και πολυοδοντιατρείων

1. Αρμόδια αρχή για τη χορήγηση, αναστολή, ανάκληση και ακύρωση άδειας άσκησης επαγγέλματος ιατρών, καθώς και τίτλου ιατρικής ειδικότητας ορίζεται ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία για τη χορήγηση τίτλου ιατρικής ειδικότητας, η διενέργεια εξετάσεων και λοιποί όροι και προϋποθέσεις.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία για τη χορήγηση τίτλου ειδικότητας, θέματα διενέργειας εξετάσεων και λοιποί όροι και προϋποθέσεις.

2. Αρμόδια αρχή για τη χορήγηση, αναστολή, ανάκληση και ακύρωση άδειας λειτουργίας ιατρείου, πολυιαρείου, οδοντιατρείου και πολυοδοντιατρείου ορίζεται ο κατά τόπους ιατρικός και οδοντιατρικός σύλλογος. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας των παραπάνω ιατρείων.

3. Ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος και η Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία υποχρεούνται να δηλώνουν στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που συντάσσει και τηρεί τον υγειονομικό χάρτη, τους ιατρούς και τους οδοντιάτρους που λαμβάνουν άδεια άσκησης επαγγέλματος.

«Ομοίως, οι κατά τόπον ιατρικοί και οδοντιατρικοί σύλλογοι υποχρεούνται να δηλώνουν τα ιατρεία, οδοντιατρεία, πολυιατρεία, πολυοδοντιατρεία, διαγνωστικά εργαστήρια και εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης που λαμβάνουν βεβαίωση λειτουργίας.»

***Το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.2 του άρθρου 28 του Ν.4238/2014 (ΦΕΚ Α` 38/17/02/2014).

[...]

Όλες οι διαπιστωτικές αποφάσεις των παραπάνω επιστημονικών συλλόγων πρέπει να εκδίδονται μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την κατάθεση σε αυτούς των σχετικών εγγράφων.

«Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του ενός (1) μηνός για θέματα που αναγράφονται στις παραγράφους 2 και 5 του παρόντος άρθρου, αρμόδιος για την έκδοση των διαπιστωτικών πράξεων καθίσταται ο κατά τόπο οικείος Περιφερειάρχης.»

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των παραπάνω ιδιωτικών φορέων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας».

A10. Ο Α.Ν. 1565/1939 «Περί Ασκήσεως Ιατρικού Επαγγέλματος και Ιατρικών Ειδικοτήτων», ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

(α) Στο άρθρο 7 παρ. 1 ότι: «Ως ιατρικά ειδικότητες ορίζονται αι εξής: 1) Παθολογία...11) Δερματολογία - Αφροδισιολογία»...(Ωσαύτως στο άρθρο 7 του **Ν.Δ. 3366/1955** αναφέρονται οι ιατρικές ειδικότητες, μεταξύ των οποίων και η Δερματολογία - Αφροδισιολογία).

(β) Στο άρθρο 23 υπό τον τίτλο υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας, ορίζεται ότι: «Ο ιατρός οφείλει να τηρή απόλυτον εχεμύθειαν δια παν ό,τι ειδεν,ήκουσεν,έμαθεν ή ηννόησεν εν τη ασκήσει του επαγγέλματος αυτού,και το οποίον αποτελεί απόρρητον του αρρώστου ή των οικείων αυτού,εξαιρέσει των περιπτώσεων καθ`ας ειδικαί διατάξεις Νόμων τον υποχρεώνουσιν εις την αποκάλυψιν του απορρήτου τούτου».

(γ) Στο άρθρο 24 ότι: «Ο ιατρός οφείλει να παρέχη μετά ζήλου ευσυνειδησίας και αφοσιώσεως την ιατρικήν αυτού συνδρομήν,συμφώνως προς τας θεμελιώδεις αρχάς της ιατρικής επιστήμης,και της κτηθείσης πείρας,τηρών τας ισχυούσας διατάξεις περί διαφυλάξεως των ασθενών και προστασίας των υγείων».

(δ) Στο άρθρο 26 υπό τον τίτλο «Διαφήμιση», ότι: «Ουδεμία διαφήμις δι`οιουδήποτε μέσου επιτρέπεται,σχετιζομένη με την εξάσκησης της ιατρικής,εφ`όσον υπερβαίνει τα όρια τα καθοριζόμενα δια του κατά το άρθρ.27 του παρόντος Νόμου προβλεπομένου δεοντολογικού κανονισμού».

(ε) Στο άρθρο 112 παραγρ. 2, ότι: «Θεωρείται ως θεραπευτική επέμβασις και τιμωρείται με τας αυτάς ποινάς του άρθρ.111 του παρόντος Νόμου πάσα πράξις τελουμένη επί σκοπώ καλαισθητικώ οσάκις κατ`αυτήν χρησιμοποιούνται μέσα χειρουργικά ή μηχανήματα τα οποία δια φυσικών ή χημικών παραγόντων δύνανται να συντελέσωσι προς καθορισμόν διαγνώσεως ή να ασκήσωσιν επίδρασιν φυσιολογικήν».

A11. Στο άρθρο 1, περιπτ. 9 του Π.Δ/τος 415/1994 «Περί του χρόνου ειδικεύσεως ιατρών για απόκτηση ειδικότητας» (ΦΕΚ Α' 236), ορίζονται τα εξής: «1...2.....9. Δερματολογία – Αφροδισιολογία: Απαιτείται άσκηση 4 ετών. Από αυτά: 1 έτος Κλινική Παθολογία, 3 έτη Κλινική Δερματολογία και Αφροδισιολογία και Εξωτερικό Δερματολογικό Ιατρείο.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης έχει ως ακολούθως:

1. Κλινική Δερματολογία, 2. Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (Σύγχρονη Αφροδισιολογία), 3. Παιδιατρική Δερματολογία, 4. Επεμβατική Δερματολογία, 5. Βιοφυσική – Φυτοβιολογία, 6. Ιστολογία - Ισοχημεία Δερματικών Νόσων, 7. Ανοσοδερματολογία, 8. Κλινική μυκητολογία (επιπολή δερματομυκητιάσεις), 9. Κλινική βακτηριολογία, 10. Αντικείμενα Επαγγελματικών Δερματοπαθειών, 11. Φυσιολογία - Φαρμακολογία - Φαρμακοκινητική στο δέρμα, 12. Επιδημιολογία - Πληροφορική Δερματικών Νόσων, 13. Αγγειολογία και δερματικές εκδηλώσεις.

[Σημειώνεται ότι όσον αφορά στον χρόνο και στο αντικείμενο εκπαίδευσης της ειδικότητας της Δερματολογίας έχει αρμοδίως υποβληθεί πρόταση, που έχει ως ακολούθως:

Συνολικός χρόνος εκπαίδευσης: 5 έτη.

Αντικείμενο εκπαίδευσης: Η ειδικότητα της Δερματολογίας – Αφροδισιολογίας περιλαμβάνει την απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων ώστε ο ειδικευμένος Δερματολόγος – Αφροδισιολόγος να είναι σε θέση να αναγνωρίζει και να θεραπεύει τις συνήθεις αλλά και τις σπανιότερες πρωτοπαθείς και δευτεροπαθείς παθήσεις: α) του δέρματος, β) των ορατών βλεννογόνων, γ) της πρωκτογεννητικής περιοχής, δ) του επιπολής κυκλοφορικού συστήματος. Πρέπει, επίσης, να μπορεί να διαγιγνώσκει και να αντιμετωπίζει τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Επιπλέον, πρέπει να μπορεί να αφαιρεί καλοήθεις και κακοήθεις βλάβες του δέρματος, των ορατών βλεννογόνων και των εξαρτημάτων τους. Ακόμη δε, να είναι σε θέση να εφαρμόσει νεότερες διαγνωστικές μεθόδους και θεραπευτικές τεχνικές που έχουν σχέση με την σύγχρονη τεχνολογία. Βασικός κορμός: Εσωτερική Παθολογία: 12 μήνες, Ειδική Εκπαίδευση: Πλαστική Χειρουργική: 6 μήνες και Δερματολογία – Αφροδισιολογία: 42 μήνες].

A12. Ο Νόμος 3418/2005 «Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας» (ΦΕΚ 287/28.11.2005), ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Στο άρθρο 1 υπό τον τίτλο «Έννοιες, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής του παρόντος», ότι:

1. Ιατρική πράξη είναι εκείνη που έχει ως σκοπό τη με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου.

2. Ως ιατρικές πράξεις θεωρούνται και εκείνες οι οποίες έχουν ερευνητικό χαρακτήρα, εφόσον αποσκοπούν οπωσδήποτε στην ακριβέστερη διάγνωση, στην αποκατάσταση ή και τη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων και στην προαγωγή της επιστήμης.

3. Στην έννοια της ιατρικής πράξης περιλαμβάνονται και η συνταγογράφηση, η εντολή για διενέργεια πάσης φύσεως παρακλινικών εξετάσεων, η έκδοση ιατρικών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων και η γενική συμβουλευτική υποστήριξη του ασθενή.

4. ....

5. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και την παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα και ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, ατομικά, ομαδικά ή με τη μορφή ιατρικής εταιρείας, ως ελεύθερο επάγγελμα ή όχι».

(β) Στο άρθρο 2, υπό τον τίτλο «Η άσκηση της ιατρικής ως λειτουργήμα», ότι:

«1. Η άσκηση της ιατρικής είναι λειτουργήμα που αποσκοπεί στη διατήρηση, βελτίωση και αποκατάσταση της σωματικής, πνευματικής και ψυχικής υγείας του ανθρώπου, καθώς και στην ανακούφισή του από τον πόνο.

2. Ο ιατρός τηρεί τον όρκο του Ιπποκράτη, ασκεί το έργο του σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και πρέπει, κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, να αποφεύγει κάθε πράξη ή παράλειψη η οποία μπορεί να βλάψει την τιμή και την αξιοπρέπεια του ιατρού και να κλονίσει την πίστη του κοινού προς το ιατρικό επάγγελμα.

3. Το ιατρικό λειτούργημα ασκείται σύμφωνα με τους γενικά αποδεκτούς και ισχύοντες κανόνες της ιατρικής επιστήμης. Διέπεται από απόλυτο σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια...».

(γ) Στην παραγρ. 2 του άρθρου 4, ότι: «Ο ιατρός πρέπει να συνεργάζεται αρμονικά με τους συναδέλφους του και το λοιπό προσωπικό...».

(δ) Στο άρθρο 11, υπό τον τίτλο «Υποχρέωση ενημέρωσης», ότι: «1. Ο ιατρός έχει καθήκον αληθείας προς τον ασθενή. Οφείλει να ενημερώνει πλήρως και κατανοητά τον ασθενή για την πραγματική κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της προτεινόμενης ιατρικής πράξης, τις συνέπειες και τους ενδεχόμενους κινδύνους ή επιπλοκές από την εκτέλεσή της, τις εναλλακτικές προτάσεις, καθώς και για τον πιθανό χρόνο αποκατάστασης, έτσι ώστε ο ασθενής να μπορεί να σχηματίζει πλήρη εικόνα των ιατρικών, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων και συνεπειών της κατάστασής του και να προχωρεί, ανάλογα, στη λήψη αποφάσεων, 2. ...., 3. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να καταβάλλεται κατά την ενημέρωση που αφορά σε ειδικές επεμβάσεις, όπως μεταμοσχεύσεις, μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, επεμβάσεις αλλαγής ή αποκαταστάσεως φύλου, αισθητικές ή κοσμητικές επεμβάσεις».

(ε) Στην παραγρ. 1 του άρθρου 12, υπό τον τίτλο «Συναίνεση του ενημερωμένου ασθενή», ότι: «1. Ο ιατρός δεν επιτρέπεται να προβεί στην εκτέλεση οποιασδήποτε ιατρικής πράξης χωρίς την προηγούμενη συναίνεση του ασθενή...».

(στ) Στις παραγρ. 1 και 2 του άρθρου 13, υπό τον τίτλο «ιατρικό απόρρητο», ότι: «1. Ο ιατρός οφείλει να τηρεί αυστηρά απόλυτη εχεμύθεια για οποιοδήποτε στοιχείο υποπίπτει στην αντίληψή του ή του αποκαλύπτει ο ασθενής ή τρίτοι, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, και το οποίο αφορά στον ασθενή ή τους οικείους του.

2. Για την αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση του ιατρικού απορρήτου ο ιατρός οφείλει α. να ασκεί την αναγκαία εποπτεία στους βοηθούς, στους συνεργάτες ή στα άλλα πρόσωπα που συμπράττουν ή συμμετέχουν ή τον στηρίζουν με οποιονδήποτε τρόπο κατά την άσκηση του λειτουργήματός του και β. να λαμβάνει κάθε μέτρο διαφύλαξης του απορρήτου και για τον χρόνο μετά την με οποιονδήποτε τρόπο παύση ή λήξη άσκησης του λειτουργήματός του».

(ζ) Στο άρθρο 14, υπό τον τίτλο «Τήρηση Ιατρικού Αρχείου», ότι: «1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α')....., 6. Ο ιατρός τηρεί τα επαγγελματικά του βιβλία με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται το Ιατρικό απόρρητο και η προστασία των προσωπικών δεδομένων...».

(η) Στην παραγρ. 1 του άρθρου 16, ότι «Ο ιατρός οφείλει να γνωρίζει τον κοινωνικό χαρακτήρα του λειτουργήματός του και έχει την υποχρέωση, με βάση τις γνώσεις του, τις δεξιότητες και την πείρα που έχει αποκτήσει, να εφιστά την προσοχή της κοινότητας, στην οποία ανήκει, σε θέματα που έχουν σχέση με τη δημόσια υγεία και τη βελτίωση της ποιότητας των ιατρικών υπηρεσιών».

(θ) Στο άρθρο 17, υπό τον τίτλο «Διαφήμιση - Παρουσία ιατρών στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης», ότι:

«1. Απαγορεύεται οποιαδήποτε προσωπική διαφήμιση ή συστηματική δημόσια παρουσία ή αναφορά του ονόματος του ιατρού, άμεσα ή έμμεσα, η οποία είτε προέρχεται από αυτόν είτε διενεργείται με δική του υποκίνηση.

2. Απαγορεύεται η ανάρτηση σε δημόσιο χώρο διαφημιστικών πινακίδων ή επιγραφών, η διανομή φυλλαδίων, αγγελιών, δημοσιευμάτων ή οποιασδήποτε φύσης διαφημιστικών εντύπων ή άλλων ανακοινώσεων στον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η χρήση των ανωτέρω μέσων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8.

3. Απαγορεύεται η εντοίχιση επιγραφών ή πινακίδων με εμπορικό ή κερδοσκοπικό περιεχόμενο, καθώς και η ανάρτηση πινακίδων σε εξώστες, παράθυρα ή άλλα σημεία εκτός από την κύρια είσοδο του τόπου της κατοικίας και της επαγγελματικής εγκατάστασης του

ιατρού και την πρόσοψη του κτιρίου. Οι διαστάσεις των πινακίδων οι οποίες επιτρέπεται να αναρτηθούν στην κύρια είσοδο της επαγγελματικής έδρας του ιατρού δεν είναι δυνατόν να είναι μεγαλύτερες των 0,25 X 0,30 εκατοστών και περιέχουν υποχρεωτικά και μόνον το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό μητρώου του οικείου Ιατρικού Συλλόγου, τους μόνιμους τίτλους που έχουν αναγνωρισθεί στην Ελλάδα, την ειδικότητα και τις ημέρες και ώρες των επισκέψεων. Απαγορεύεται η επιδεικτική διακόσμηση και ο φωτισμός των πινακίδων.

[...]

5. Οποιαδήποτε χρησιμοποίηση των ανωτέρω ή παρεμφερών στοιχείων από τρίτους, οι οποίοι έχουν σχέσεις συγγένειας, συνεργασίας ή εξάρτησης από τον ιατρό, με έμμεσο ή άμεσο σκοπό τη διαφήμισή του, συνεπάγεται τις ίδιες Κυρώσεις σε βάρος του ιατρού, τις οποίες προβλέπει ο νόμος, εφόσον αποδεικνύεται ότι ο ιατρός γνώριζε τις ενέργειες των προσώπων αυτών.

[...]».

(ι) Στις παραγρ. 2 και 4 του άρθρου 21, υπό τον τίτλο «Σχέσεις με συναδέλφους και λοιπό προσωπικό», ότι: « 2. Ο ιατρός αποφεύγει οποιαδήποτε πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού με τους συναδέλφους του. Ως τέτοια πράξη θεωρείται ιδίως:

α) η χρήση επιστημονικών, επαγγελματικών ή ακαδημαϊκών τίτλων που δεν κατέχει ή δεν έχουν αποκτηθεί νόμιμα ή δεν έχουν αναγνωρισθεί στην Ελλάδα,

β) η επαγγελία θεραπείας με μεθόδους, φάρμακα και άλλα θεραπευτικά μέσα που δεν έχουν αναγνωρισθεί και καθιερωθεί επιστημονικά ή και νομότυπα, καθώς και η χρήση οργάνων, μηχανημάτων ή πειραμάτων, όταν εφαρμόζονται με σκοπό την προσέλκυση πελατείας ή τη διαφήμιση,

γ) η εκχώρηση μέρους της ιατρικής αμοιβής ή η παροχή ποσοστών αυτής σε πρόσωπα που μεσολαβούν για την προσέλκυση πελατείας. [...] 4. Ο ιατρός οφείλει να σέβεται, να διατηρεί άριστες σχέσεις και να συνεργάζεται αρμονικά με τους νοσηλευτές και το λοιπό προσωπικό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, παραμερίζοντας οποιαδήποτε τυχόν διαφορά, με γνώμονα το συμφέρον του ασθενή και την εύρυθμη λειτουργία του φορέα παροχής υπηρεσιών [...].».

(ακολουθούν διατάξεις του νομοθετικού πλαισίου των εργαστηρίων αισθητικής)

A13. Το **Ν.Δ 361/1969 «Περί ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού»** (ΦΕΚ Α' 244/1969), ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Στο άρθρο 4 ότι: «Το έργο του αισθητικού συνίσταται εις την περιποίηση και διατήρησιν εις καλαισθητον κατάστασιν και εμφάνισιν του υγιούς ανθρωπίνου σώματος, δια της εφαρμογής, εξωτερικώς πάντοτε, των ενδεδειγμένων προς τούτο φυσικών και τεχνικών μέσων και μεθόδων, ως κάτωθι: α) Περιποίηση προσώπου και δέρματος εν γένει (καθαρισμός, καταπολέμηση ρυτίδων) δια της χρησιμοποίησης μυραλοιφών (κρεμών) γαλακτωμάτων και λοιπών καλλυντικών σκευασμάτων, εγκεκριμένων υπό του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου, β) Μάλαξη προσώπου, λαιμού και σώματος δια χειρός ή δια της βοήθειας ηλεκτρικών συσκευών, εφ' όσον δι' αυτών δεν προκαλείται βλάβη του κυττάρου της επιδερμίδας, γ) Ψεκασμοί του δέρματος, ψυχροί ή θερμοί, δια ψεκαστήρος, δ) Μάσκες ομορφιάς δι' αβλαβών ουσιών, ε) Αισθητική περιποίηση στήθους δι' ειδικών συσκευών, μαλάξεων, υδροθεραπείας και παρασκευασμάτων νομίμως εγκεκριμένων, εφ' όσον δι' αυτών δεν προκαλείται βλάβη επί του μαζικού αδένος, και κατόπιν ιατρικής γνωματεύσεως, στ) Απίσχασις του σώματος δια λουτρών σάουνας sauna, κατόπιν ιατρικής γνωματεύσεως, ζ) Καλλωπισμός προσώπου και σώματος, η) Ατμόλουτρα δια την περιποίηση του προσώπου, θ) Αποψίλωσις του δέρματος του προσώπου δια λαβίδος, δια συστήματος χαλάουα (ΧΑΛΑΟΥΑ) δια κεριού ή φαρμάκων εγκεκριμένων ειδικώς υπό του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου, ή δι' ηλεκτρικού μηχανήματος, εφ' όσον ο αισθητικός έχει λάβει ειδική προς τούτο εκπαίδευση επί εξάμηνο, κατά τα δι' αποφάσεως του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών

οριζόμενα, (ήδη δια του άρθρου 3 της Υ.Α. Γ43/5258/1970), ι) Περιποίηση τριχών κεφαλής και βαφή αυτών, ια) Περιποίηση βλεφαρίδων».

(β) Με το άρθρο 5 του άνω Ν.Δ/τος, έχει απαγορευθεί εις τον αισθητικόν: «1....., 2) Η παροχή συμβουλών περί υγιών ή μη καταστάσεων του σώματος, ως και οιασδήποτε ιατρικής γνώματεύσεως, 3) Η διενέργεια πάσης ιατρικής πράξεως, είτε τη συνεργασία μετά ιατρού οιασδήποτε ειδικότητας, 4) Η χρήσις φαρμακευτικών σκευασμάτων προκαλούντων δερματικήν βλάβην (αποφλοιώσις), 5) Η χρήσις συσκευών φαραδικών και γαλβανικών ρευμάτων εντάσεως μεγαλύτερας των 4 "MILLIAM PER", 6) Η χρήσις συσκευών υπεριώδων ακτίνων υπερβιουσιών την ισχύν των 350 WATTES, 7) Η χρησιμοποιήσις ακτίνων ROENTGEN, 8) Η χρήσις συσκευών και οργάνων φυσιοθεραπείας, ως και συσκευής υπερύθρων ακτίνων, εφ' όσον ο αισθητικός δεν έχει υποστή ειδικήν προς τούτο εκπαίδευσιν κατά τα δι' αποφάσεως του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών ορισθησόμενα, 9) Η χρήσις διαφόρων χρωμάτων λαμπτήρων εις μηχανήματα απορροφήσεως επιθεμάτων και μασκών, εφ' όσον εκπέμπουν υπεριώδεις ακτίνας».

A14. Η Υ.Α Φ. Γ4ε/5258/1970 «Περί ρυθμίσεως λεπτομερειών εφαρμογής του υπ' αριθμ. 361/1969 Ν. Δ/τος «Περί ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού» (ΦΕΚ 244), όπως ετροποποιήθη με την ΥΑ Α5/2005/20.4.1999 (ΦΕΚ Β' 749/1999) «Περί καθορισμού Προϋποθέσεων λειτουργίας εργαστηρίων» ορίζει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

I. περί του καθορισμού προϋποθέσεων λειτουργίας εργαστηρίων.

1. Για την λειτουργία εργαστηρίου αισθητικής απαιτείται η λήψη άδειας λειτουργίας η οποία χορηγείται από τη Δ/νση Υγιεινής της Οικεία Νομαρχίας ύστερα από γνωμάτευση Επιτροπής αποτελουμένης από το Δ/ντή της Δ/νσης Υγιεινής ή το νόμιμο αναπληρωτή του, από ένα γιατρό δερματολόγο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει δερματολόγος, γιατρό άλλης ειδικότητας, οριζόμενο από το Δ/ντή της Δ/νσης Υγιεινής και ένα αισθητικό, εκπρόσωπος του Συλλόγου Αισθητικών.

2. Για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας εργαστηρίου αισθητικής απαιτούνται τα παρακάτω δικαιολογητικά που υποβάλλονται στην αρμόδια Νομαρχία (Διεύθυνση ή Τμήμα Υγιεινής).

[.....]

II..

III. Περί χρησιμοποιουμένων μηχανημάτων και ηλεκτρικών συσκευών.

1....2....3....8. Εις περίπτωσιν εισαγωγής μηχανημάτων νέου τύπου, διά την θέσιν την λειτουργίαν τούτων απαιτείται πλέον της εγκρίσεως του Υπουργείου Βιομηχανίας και έγκρισις ημών, παρεχόμενη μετά γνώμην επιτροπής αποτελουμένης εκ των: α) Ενός ιατρού δερματολόγου, οριζομένου υφ' ημών, β) Ενός ειδικού επί της ακτινοβολίας, οριζομένου υπό του Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών, γ) Του Δ/ντού Κοινωνικής Υγιεινής του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, και δ) Του Διευθυντού Δημοσίας Υγιεινής, μετά των νομίμων αναπληρωτών αυτών.

Άρθρο 2

Εκπαίδευσις εις την χρήσιν συσκευών και οργάνων φυσιοθεραπείας, ως και συσκευής υπερύθρων ακτίνων (παρ.8 άρθρ.5)

I. Καθορισμός όρων διά την χρήσιν συσκευών και οργάνων φυσιοθεραπείας.

[...]

II. Καθορισμός ορίων εκπαίδευσεως χρήσεως συσκευών υπερύθρων ακτίνων.

Οι επιθυμούντες όπως χρησιμοποιήσουν υπερύθρους ακτίνας, δέον όπως υποστούν βραχείαν διδασκαλίαν εις το Νοσοκομείον "Ανδρέου Συγγρού" ης την διάρκειαν οριζομεν δίωρον.

Άρθρο 3

Περί καθορισμού όρων εκπαίδευσεως αισθητικών εις την αποτρίχωσιν δι' ηλεκτρικού μηχανήματος (παρ.θ' άρθρ.4).

- 1.α. Η εκπαίδευση των αισθητικών εις την αποτρίχωση δι' ηλεκτρικού μηχανήματος, ανατίθεται εις τας εγκεκριμένας υπό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Σχολάς αισθητικής, ή εις τα παραρτήματα Σχολών της αλλοδαπής, τα λειτουργούντα εν Ελλάδι, εφ' όσον ταύτα είναι ισότιμα προς τας υπό του Κράτους ανεγνωρισμένα Σχολάς.
- β. Ωσαύτως ως Κέντρα εκπαίδευσως δύναται να ορίζονται και νοσηλευτικά ιδρύματα, εφ' όσον λειτουργούν παρ' αυτοίς δερματολογικαί κλινικαί.
2. Πρόγραμμα διδασκαλίας ορίζεται εις 250 ώρας εντός 6 μηνών, εξ ων 20 ώραι διά την θεωρητικήν εκπαίδευσιν και 230 ώραι διά την πρακτικήν εξάσκησιν, επί τεμαχίου δέρματος γαλής ή ελευθέρως προσερχομένων ή μεταξύ των σπουδαστών.
3. Η κατάρτισις του ανωτέρω αναλυτικού προγράμματος ανατίθεται εις τον Καθηγητήν της Δερματολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. ....
4. Οι αποφοιτώντες εκ των τμημάτων τούτων, θα υφίστανται εξετάσεις ενώπιον επιτροπής αποτελουμένης εκ των ακολούθων:
- α) Διά την περιφέρειαν τώως Διοικήσεως Πρωτευούσης.
- αα. Δύο Δερματολόγων ιατρών.
- αβ. Του Διευθυντού Κοινωνικής Υγιεινής ή ετέρου Υγειονολόγου ιατρού.
- αγ. Ενός πεπειραμένου αισθητικού, απάντων οριζομένων δι' αποφάσεως ημών, ήτις θα ορίζη και τον εκ των μελών Πρόεδρον ταύτης.
- β) Διά τας λοιπάς Νομαρχίας.
- βα. Ενός δερματολόγου ιατρού.
- ββ. Ενός ιατρού του Δημοσίου ή Στρατιωτικού ή Ν.Π.Δ.Δ.
- βγ. Ενός ιατρού του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής.
- βδ. Ενός πεπειραμένου αισθητικού, οριζομένων δι' αποφάσεως του Νομάρχου, ήτις θα ορίζη εκ των μελών και τον Πρόεδρον ταύτης.

Άρθρο 5

Απαγορευτικές διατάξεις

- 1) Στα εργαστήρια αισθητικής απαγορεύεται κάθε άλλη χρήση εκτός αυτής για την οποία χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας τους.

Α15. Στο άρθρο 1 του Π.Δ./τος **83/1989** «**Επαγγελματικά Δικαιώματα Πτυχιούχων των Τμημάτων Αισθητικής**» (ΦΕΚ Α' 37/1989), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Αισθητικής της Σχολής Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΠ) των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους ασχολούνται, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα όπως αυτός προσδιορίστηκε από τις διατάξεις που κάθε φορά ισχύουν, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες είτε αυτοδύναμα και προσφέρουν υπηρεσίες σε άτομα που ενδιαφέρονται για την αισθητική σώματος και προσώπου.

2. Ειδικότερα οι παραπάνω πτυχιούχοι έχουν δικαίωμα απασχόλησης, είτε ως στελέχη μονάδων, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, στα εξής αντικείμενα και δραστηριότητες:

- α) .....β).... γ) .... δ) Στις νοσοκομειακές μονάδες με δερματολογική ή ενδοκρινολογική ή νευρολογική κλινική σε καθήκοντα συνεργασίας με τους ιατρούς, στον τομέα της ειδικότητάς τους (καθαρισμός προσώπου, ριζική αποτρίχωση, απίσχυση κ.λπ.).

Α16. Η **Υ.Α. οικ 3215/3.6.1998** (ΦΕΚ 655/τ.Β/30.6.1998) Υπουργική Απόφαση «**Προϋποθέσεις Εγκατάστασης και Λειτουργίας Μονάδων Αδυνατίσματος και Διαιτολογικών Μονάδων**», ορίζει: .

(α) στο άρθρο 1 ότι ως «Μονάδες Αδυνατίσματος» νοούνται «οι πολυδύναμες μονάδες παροχής υπηρεσιών είτε άσκησης και διαίτης, είτε αισθητικής και διαίτης, ή άσκησης αισθητικής και διαίτης, οι οποίες: α. συνυπάρχουν υπό κοινό τίτλο και δρουν ανεξάρτητα μεταξύ τους είτε υπό μορφή συνδυασμού εταιριών και ατομικών επιχειρήσεων και β. λειτουργούν ως ενιαία επιχείρηση υπό μορφή εταιρίας».

(β) Στο άρθρο 3 ότι: «α) προκειμένου να χορηγηθεί [άδεια] βεβαίωση λειτουργίας σε μονάδα αδυνατίσματος και διαιτολογική μονάδα πρέπει αυτές να διαθέτουν ειδικά διαμορφωμένους χώρους, για κάθε μία από τις δραστηριότητες που ασκούνται μέσα σε αυτές καθώς και έξοδο κινδύνου, β) Οι χώροι αυτοί πρέπει να πληρούν τους όρους υγιεινής και ασφάλειας (φυσικός φωτισμός, εξαερισμός, κλιματισμός, πυρασφάλεια κ.λ.π.) και είναι οι εξής: 1. Αίθουσα ομαδικής γυμναστικής με όργανα κατάλληλα τοποθετημένα, εμβαδού τουλάχιστον 50 τ.μ., 2. Εργαστήριο αισθητικής εμβαδού τουλάχιστον 40 τ.μ., 3. Αίθουσα ανάπαυσης, εμβαδού τουλάχιστον 20 τ.μ., 4. Αίθουσα αναμονής εμβαδού τουλάχιστον 20 τ.μ., 5. Αίθουσα καλωπισμού με 2 WC και δύο ντουζ, 6. Χώρος φύλαξης ρούχων με ντουλάπες ή γκαρνταρόμπα, 7. Αποδυτήρια ανδρών και γυναικών, 8. Ιατρείο πλήρως εξοπλισμένο για παροχή πρώτων βοηθειών με εξεταστική κλίνη και μανόμετρο, 9. ....»

(γ) Στο άρθρο 8 της άνω ΥΑ ορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την λειτουργία των ανωτέρω μονάδων.

(δ) Στην παραγρ. 1 του άρθρου 8 της ίδιας Υπουργικής Απόφασης, ορίζεται ότι απαγορεύεται από τις Μονάδες αυτές «η διενέργεια πάσης φύσεως πράξεων, που έχουν σχέση με την ιατρική, πλην της παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση συμβάντος και της απλής ιατρικής εξέτασης για την χορήγηση της γνωμάτευσης του άρθρου 7, καθώς και η διαφήμιση για πράξεις που έχουν σχέση με την άσκηση του Ιατρικού επαγγέλματος».

(ε) Εις την παραγρ. 1 του άρθρου 6 της άνω Υπουργικής Απόφασης, ορίζεται ότι κάθε δραστηριότητα οιασδήποτε μονάδος εκ των ανωτέρω, παρέχεται, καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της, «με την ευθύνη του έχοντος την σχετική άδεια άσκησης επαγγέλματος...και του υπευθύνου γιατρού, ο οποίος πρέπει να είναι κάτοχος του τίτλου ειδικότητας Παθολόγου ή Γενικού Ιατρού».

B. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕ.Σ.Υ.

Ο Νόμος **1278/1982 «Σύσταση Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας»** ορίζει στο άρθρο 9 παραγρ. 1 τις αρμοδιότητες του ΚΕ.Σ.Υ., μεταξύ των οποίων, τούτο: (α) Έχει ουσιαστική ευθύνη για το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, τον προσδιορισμό των γενικών στόχων και κατευθύνσεων και τη διαμόρφωση γενικά της εθνικής στρατηγικής στον τομέα υγείας και την υποβολή των σχετικών προτάσεων στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και (β) Γνωμοδοτεί σε κάθε θέμα τρέχουσας πολιτικής, όσον αφορά την υγεία, που παραπέμπεται σ' αυτό και εισηγείται μέτρα για την υλοποίηση των πραγματικών στόχων.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του αυτών το ΚΕ.Σ.Υ. έχει εκδώσει τις κάτωθι αποφάσεις, που αφορούν στις υπηρεσίες που προσφέρουν Κέντρα Αισθητικής και Ιατροί Δερματολόγοι:

B1. Την υπ' αριθμ. 8 απόφαση της 95^{ης} Ολομελείας της 30.9.1992, με την οποία εγένετο δεκτό ότι «η εφαρμογή lasers στον άνθρωπο από μη ιατρούς (π.χ. αισθητικούς, φυσικοθεραπευτές κ.α.) επιτρέπεται μόνο για lasers χαμηλής ισχύος, μετά από ειδική άδεια, μόνο υπό την επίβλεψη και τις οδηγίες ιατρού ο οποίος έχει άδεια χρήσης lasers».

B2. Σχετικώς με τη δυνατότητα χρήσης των μηχανημάτων διεξαγωγής αποτρίχωσης με laser 1) SHARPLAN Epi touch Alex και 2) AESCULAP Ruby Star από αισθητικό, ιατρό Δερματολόγο ή άλλο εκπαιδευμένο προσωπικό, το ΚΕ.Σ.Υ. με την υπ' αριθμ. 14 της 153^{ης}/4-10-1999 απόφαση της Ολομελείας του, απεφάσισε τα εξής: «Το μηχάνημα αποτρίχωσης με Laser, πρέπει να χρησιμοποιείται με την ΕΥΘΥΝΗ ιατρού Δερματολόγου. Οι χειριστές της συσκευής είναι δυνατόν να είναι άλλα εκπαιδευμένα άτομα (αισθητικοί - τεχνολόγοι κ.λ.π.), αλλά η ευθύνη και η επίβλεψη πρέπει να γίνεται από Δερματολόγο. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες από την χρήση των άνω μηχανημάτων SHARPLAN Epi touch Alex και AESCULAP Ruby Star φαίνονται ακίνδυνες σχετικά, αλλά είναι δυνατόν να γίνουν επικίνδυνες, εφόσον δεν ληφθεί

σοβαρά υπόψη ο φωτότυπος του ασθενούς και ο χρόνος εφαρμογής της θεραπείας. Πρέπει επίσης να τονισθεί η περίπτωση μετάδοσης ιού ηπατίτιδας ή AIDS σε περίπτωση μικροαιμορραγιών κατά τη διάρκεια της επέμβασης και μη λήψης των κατάλληλων προφυλακτικών μέτρων. Για όλα αυτά απαραίτητη είναι η παρουσία-υπευθυνότητα του Ιατρού Δερματολόγου».

B3. Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμ. 11 της 165^{ης} Ολομ. /1-3-2001 απόφασή του σχετικώς με την χρήση μηχανημάτων Laser από Μονάδες Αδυνατίσματος, το ΚΕ.Σ.Υ. απεφάνθη ότι «εις τις Μονάδες Αδυνατίσματος, εάν χρησιμοποιούνται συσκευές αποτρίχωσης Laser (ή άλλου τύπου), επιβάλλεται την εποπτεία και ολική ευθύνη να την έχει ιατρός Δερματολόγος και γνώστης του αντικειμένου».

B4. Επίσης, το ΚΕ.Σ.Υ. εξέδωσε την υπ' αριθμ. 15 της 178^{ης} Ολομ./6.2.2003 απόφασή του, σχετικά με την δυνατότητα χρησιμοποίησης από ιατρό Δερματολόγο εντός Μονάδος Αδυνατίσματος των μηχανημάτων Laser: α) Aura KTP/532 nm ή Star Pulse/10 Watt και β) Lyra XP Nd:YAG 1064nm EPD/200j/cm, κατά την οποία εδέχθη επί λέξει τα εξής: «Τα μηχανήματα Aura KTP/532 nm ή Star Pulse/10 Watt αποτελούν γνωστές συσκευές Laser με εφαρμογή στην αντιμετώπιση των αγγειακών και μελαγχρωματικών βλαβών του δέρματος. Επίσης το μηχάνημα Lyra XP Nd:YAG 1064nm EPD/200j/cm εφαρμόζεται για την αντιμετώπιση της ανεπιθύμητης τριχοφυΐας και για τις τηλεγγειεκτασίες των κάτω άκρων. Οι συγκεκριμένες αυτές θεραπευτικές εφαρμογές προϋποθέτουν αφ' ενός τη γνώση και την εμπειρία του χειριστού και αφ' ετέρου τη λειτουργία του, σε συγκεκριμένο χώρο που να τηρεί όλες τις απαραίτητες συνθήκες ασφαλείας («κλειστός» χώρος, απαγορευτική ένδειξη στην πόρτα, χρήση προστατευτικών γυαλιών από ιατρικό προσωπικό και ασθενείς, κάλυψη ανακλωμένων επιφανειών). Τα παραπάνω αυτά μέτρα είναι απαραίτητα για την λειτουργία κάθε συσκευής Laser , και ιδιαίτερα εκείνων που εκπέμπουν μακρού μήκους ακτινοβολία, όπως το 1064, που τεκμηριωμένα μπορεί να προκαλέσει σοβαρά ατυχήματα, κυρίως οφθαλμολογικής φύσεως. Επομένως, πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα μέτρα ασφαλείας και η θεραπεία να τελείται αποκλειστικά από κατάλληλο εκπαιδευμένο Δερματολόγο. Οι συσκευές αυτές Laser μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε Κέντρα Υγείας ή Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.), Κλινικές, Διαγνωστικά Κέντρα και Νοσοκομεία. Ως εκ τούτου, δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν σε Κέντρα Αδυνατίσματος. Επισημαίνεται, επίσης, ότι θα πρέπει οι ασθενείς που υποβάλλονται στην θεραπεία αυτή να ενημερώνονται για τα οφέλη και τις πιθανές ανεπιθύμητες ενέργειες της θεραπείας αυτής προ της έναρξης της θεραπείας».

B5. Αργότερον το ΚΕ.Σ.Υ., με την υπ' αριθμ. 16 της 212^{ης} Ολομ./6-7-2007 απόφασή του, διευκρίνησε ότι «το μηχάνημα αποτρίχωσης με Laser», που αναφέρεται στην προεκτεθείσα υπ' αριθμ. 14 απόφαση της 153^{ης}/14-10-1999 Ολομέλειάς του ή/και στις μεταγενέστερες αυτής αποφάσεις του, αφορά «σε κάθε μηχάνημα αποτρίχωσης με Laser, το οποίο χρησιμοποιείται αποδεδειγμένα για αποτρίχωση, εκτός από τα συγκεκριμένου τύπου που αναφέρονται στην υπ' αριθμ. 14 απόφαση της 153^{ης}/14-10-1999 Ολομελείας του ΚΕ.Σ.Υ., μετά, όμως, από σχετική έγκριση του ΚΕ.Σ.Υ.», και απεφάσισε ότι την ευθύνη του μηχανήματος αποτρίχωσης με Laser μπορεί να έχει, πέραν του ιατρού Δερματολόγου, και ιατρός Πλαστικός Χειρουργός, και

B6. Σχετικώς με την χρήση των μηχανημάτων διεξαγωγής αποτρίχωσης Διοδικό Laser (Comet) Laser Alexandrite, (Cynosure Apogee 5.500), Παλμικό φως (Pitanga SR) και Υπέρυθρες (Pitanga ST), το ΚΕ.Σ.Υ. εξέδωσε την υπ' αριθμ. 4 απόφαση της 218^{ης}/6-11-2008 Ολομελείας του, δυνάμει της οποίας επανέλαβε ότι «η μέθοδος αποτρίχωσης μέσω μηχανημάτων Laser και πηγών έντονου παλμικού φωτός είναι ασφαλής εφ' όσον διενεργείται από εξειδικευμένους ιατρούς μόνον της ειδικότητας της Δερματολογίας και της Πλαστικής Χειρουργικής», και, όσον αφορά στα άνω μηχανήματα απεφάσισε ότι ταύτα, «με βάση τις προδιαγραφές τους, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και έχουν ένδειξη για αποτρίχωση, πλην

του Pitanga SR το οποίο ενώ θεωρητικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποτρίχωση με την χρήση των καταλλήλων φίλτρων, η πραγματική του ένδειξη είναι η ανάπλαση και η σύσφιξη του δέρματος».

-II-

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς ή εν συνδυασμώ μεταξύ τους, και από τις ως άνω αποφάσεις του ΚΕ.Σ.Υ., συνάγονται τα ακόλουθα:

1. Με τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 (Α'32/2.3.2011), που φέρει τον τίτλο «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ2), επεδιώχθη, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του έκθεση, η άρση των περιορισμών της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πρόσβαση σε ορισμένο επάγγελμα και για την άσκησή του. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 του νόμου ορίσθηκε ότι «για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκησή τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας» η οποία θεμελιώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ1) και ότι «οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται στενά και σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. Διατάξεις που προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων είναι στενώς ερμηνευτέες». Με το άρθρο 2 παρ. 1 τίθεται ο κανόνας της καταργήσεως των προβλεπομένων στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμών που αφορούν την πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων («πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του νόμου», στο οποίο περιέχονται ρυθμίσεις για τα επαγγέλματα του συμβολαιογράφου, του δικηγόρου, του μηχανικού και του νόμιμου ελεγκτή) μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από την δημοσίευση του νόμου -ήτοι από την 3-7-2011, ενώ, στην παράγραφο 2 απαριθμούνται 10 περιπτώσεις περιορισμών και απαγορεύσεων που καταργούνται και έχουν αντικειμενικό χαρακτήρα, μη αναγόμενοι στο πρόσωπο του ενδιαφερόμενου να ασκήσει επάγγελμα. Περαιτέρω, με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος εντός της ίδιας τετράμηνης προθεσμίας από την δημοσίευση του νόμου, με αντικείμενο την εξαίρεση ορισμένου επαγγέλματος από την απελευθέρωση και την διατήρηση σε ισχύ περιορισμών από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 2, με σκοπό την εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι της αρχής της αναλογικότητας και ότι δεν εισάγονται ευθέως ή εμμέσως διακρίσεις με βάση την ιθαγένεια. Ακολουθώντας, με το άρθρο 3 παρ. 1 του νόμου καταργείται κατ' αρχήν, επίσης, μετά πάροδο τεσσάρων μηνών από την δημοσίευσή του, η διοικητική άδεια ως προϋπόθεση για την άσκηση επαγγέλματος, ενώ, με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου παρέχεται εξουσιοδότηση προς έκδοση προεδρικού διατάγματος εντός της ίδιας τετράμηνης προθεσμίας με αντικείμενο την διατήρηση του καθεστώτος διοικητικής αδείας ως προς ορισμένο επάγγελμα, εφόσον η διατήρησή του επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και πληρούνται οι απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας.

Πριν από την εκπνοή της προβλεπόμενης από τις ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του ν. 3919/2011 προθεσμίας των τεσσάρων μηνών εξεδόθη ο νόμος 3984/2011 (Α' 150/27.6.2011), με το άρθρο 66 παρ. 21 του οποίου η προθεσμία αυτή παρατάθηκε ειδικώς για τα επαγγέλματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέχρι τις 15-9-2011. Όμως με το άρθρο 24 παράγραφος 10 του ν. 4002/2011 (ΦΕΚ Α' 180/22-8-2011) η διάταξη αυτή περί παρατάσεως καταργήθηκε από τότε που ίσχυσε.

Στη συνέχεια, εξεδόθη ο ν. 4025/2011 «Συγχώνευση Θεραπευτηρίων κ.λ.π.» (ΦΕΚ Α' 228/2.11.2011, άνω υπό στοιχ. ΙΑ9), με το άρθρο 35 του οποίου ορίσθηκε ότι αρμόδια αρχή για την χορήγηση, αναστολή, ανάκληση και ακύρωση της άδειας άσκησης του

επαγγέλματος του ιατρού, καθώς και του τίτλου ειδικότητας είναι ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος για δε την χορήγηση, αναστολή, ανάκληση και ακύρωση της άδειας λειτουργίας ιατρείου και πολυϊατρείου ο κατά τόπον αρμόδιος ιατρικός σύλλογος. Περαιτέρω, με το ίδιο άρθρο ορίστηκε ότι οι σχετικές διαπιστωτικές πράξεις πρέπει να εκδίδονται εντός μηνός από την κατάθεση των σχετικών εγγράφων από τον ενδιαφερόμενο και ότι, αν η ανωτέρω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, καθώς και σε περίπτωση υποβολής ενστάσεως κατά τυχόν απορριπτικής του αιτήματος πράξεως, αρμόδιος καθίσταται ο κατά τόπον οικείος Περιφερειάρχης. Με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου χορηγήθηκε εξουσιοδότηση στον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ρυθμίσει με απόφασή του τις σχετικές με τα ανωτέρω θέματα λεπτομέρειες, με βάση δε την εξουσιοδότηση αυτή εξεδόθη στις 13-3-2012 η υπ' αριθμ. Υ3β/Γ.Π./οικ.24948/13-3-2012 απόφαση του ανωτέρω Υπουργού (ΦΕΚ Β' 713/13-3-2012), η οποία συμπληρώθηκε με την Υ3β/Γ.Π. 36859, ΦΕΚ Β' 1088/30.4.2013 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ8) με αντικείμενο τον καθορισμό των δικαιολογητικών, της διαδικασίας, των όρων και προϋποθέσεων για την χορήγηση της βεβαίωσης λειτουργίας, μεταξύ άλλων, των ιατρείων και πολυϊατρείων. Τέλος, η ανάθεση των αρμοδιοτήτων στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο για την χορήγηση των αδειών ασκήσεως επαγγέλματος και στους ιατρικούς συλλόγους για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ιατρείου και πολυϊατρείου μετατέθηκαν για την 1-1-2014 και την 1-4-2012 αντιστοίχως (άρθρα ένατο του ν. 4118/2013, Α' 32 και 55 παρ. 2 του ν. 4075/2012, Α' 89), ενώ, με το άρθρο 4 παρ. 16 του ν. 4038/2012 (Α' 14) αντικαταστάθηκε η διάταξη του β' εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ανωτέρω ν. 3919/2011 και ορίστηκε ότι «Διατάξεις νόμων, κανονιστικές πράξεις και ερμηνευτικές εγκύκλιοι που αντιβαίνουν στα προβλεπόμενα στα άρθρα 2 και 3 του νόμου αυτού καταργούνται».

Κατόπιν τούτου, οι προσκρούσες στο Ν. 3919/2011 διατάξεις της νομοθεσίας, οι σχετικές με την άσκηση του επαγγέλματος των ιατρών, οδοντιάτρων και των λοιπών παραϊατρικών επαγγελματιών (ούτω προσδιορίζονται από το μονό άρθρο της Υ.Α 47/6697/1994 (ΦΕΚ Β'28) τα επαγγέλματα των Αισθητικών, Φυσικοθεραπευτών, Οπτικών, Εργοθεραπευτών κ.α.), κατηργήθησαν, αντικατεστάθησαν ή τροποποιήθησαν. Οι διατάξεις του Ν.3919/2011 υπηρετούν την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, που ερείδεται στην παρ. 1 του άρθρου 5 του Συντάγματος όπου κατοχυρώνεται το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην οικονομική ζωή της χώρας, η εφαρμογή τους όμως προϋποθέτει συγχρόνως τόσο την τήρηση της παραγράφου 2 του ίδιου ως άνω άρθρου του Συντάγματος, όπου κατοχυρώνεται το δικαίωμα του κάθε ατόμου στην προστασία της υγείας του, όσον και της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος, όπου ορίζεται η υποχρέωση του Κράτους να προστατεύει την δημόσια υγεία (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ1). Τούτο έλαβαν υπόψιν οι Υπουργικές Αποφάσεις Υ3β/Γ.Π./οικ. 64434/2011, Υ3β/Γ.Π./οικ. 64432/2011 (ΦΕΚ Β' 1394/2011), η Υ3β/Γ.Π. /οικ. 35576/2013 (ΦΕΚ Β' 1012/2013), οι εκδοθείσες μετά την ισχύ του Ν. 3919/2011, που προβλέπει να μην απαιτείται προηγούμενη διοικητική άδεια για την άσκηση επαγγέλματος, οι οποίες αναφέρουν ότι η διατήρηση της διαδικασίας αναγγελίας/βεβαίωσης έναρξης λειτουργίας εργαστηρίων αισθητικής και μονάδων αδυνατίσματος, επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που σχετίζονται άμεσα με την προστασία της δημόσιας υγείας. Ομοίως και ο Ν. 4025/2011 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ4), έλαβε τούτο υπ' όψιν, με αποτέλεσμα να ορίσει, με το άρθρο 35 αυτού, ως αρμόδιες αρχές για την χορήγηση [αδειας] βεβαίωσης της άσκησης του επαγγέλματος του ιατρού και του τίτλου ειδικότητός του τον Πανελ. Ιατρικό Σύλλογο και της λειτουργίας ιατρείου ή ιατρικής εταιρίας τον κατά τόπο Ιατρικό Σύλλογο.

Ούτω σήμερον, οι όροι, προϋποθέσεις, διαδικασία και προδιαγραφές για τη λειτουργία των ιδιωτικών ιατρείων (ατομικών ή με τη μορφή ιατρικής εταιρίας) καθορίζονται με τις προεκτεθείσες διατάξεις του Π.Δ./τος 84/2001 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ7α-ε), τα δε απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τους καθορίζονται με την με αριθμ. Υ3β/Γ.Π. 24948/13.3.2012 Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως αυτή συνεπληρώθη με την απόφαση Υ3β/Γ.Π./οικ. 36859/2013 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ8). Περαιτέρω, το ιδιωτικό

ιατρείο πρέπει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Π.Δ. 84/2001 και στην ομοίου περιεχομένου διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 1 της ως άνω με αριθμ. Υ3β/Γ.Π. 24948/13.3.2012 Απόφασης του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, να είναι χώρος κατάλληλα διαρρυθμισμένος και εξοπλισμένος κατά τα καθοριζόμενα στα παραρτήματα Α και Β του Π.Δ. 84/2001, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με την υπ' αριθμ. Γ.Π./οικ. 72218/2014 Υπουργική Απόφαση και ισχύουν σήμερα (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ7). Για τη χορήγηση δε βεβαίωσης λειτουργίας του απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της με αριθμ. Υ3β/Γ.Π. 24948/13.3.2012 Απόφασης του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η υποβολή των εις το ίδιο άρθρο αναφερομένων δικαιολογητικών (άνω υπό στοιχ. ΙΑ8).

2. Από τις προεκτεθείσες διατάξεις α) της Υ.Α. 24498/2012 «περί καθορισμού δικαιολογητικών, διαδικασία όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων», (άνω υπό στοιχ. ΙΑ8), β) του Π.Δ./τος 84/2001 «περί των όρων, προϋποθέσεων, διαδικασίας και προδιαγραφών για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ.» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ7) και γ) του Π.Δ./τος 247/1991 που ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία Ιδιωτικών Κλινικών, εν συνδυασμῶ με τις διατάξεις α) του άρθρου 5 παραγρ. 2 και 3 του Ν.Δ. 361/1969 «Περί ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ13), β) του άρθρου 5 παραγρ. 1 της Υ.Α. Φ.Γ.4ε/5258/70, (άνω υπό στοιχ. ΙΑ14), και γ) των άρθρων 7 και 8 της Υ.Α οικ. 3215/3.6.1998 «Προϋποθέσεις Εγκατάστασης και Λειτουργίας Μονάδων Αδυνατίσματος και Διαιτολογικών Μονάδων» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ15) ως και των ανωτέρω αποφάσεων του ΚΕ.Σ.Υ., προκύπτει ότι οι ιατρικές πράξεις πραγματοποιούνται αποκλειστικά στις εγκαταστάσεις ιατρείου και λοιπών φορέων ιατρικής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Π.Φ.Υ.) ή νοσηλευτηρίου, τα οποία λειτουργούν σύμφωνα με τις αντίστοιχες προδιαγραφές, και ότι στα εργαστήρια αισθητικής και τις μονάδες παροχής υπηρεσιών αδυνατίσματος και αισθητικής προσώπου και σώματος, απαγορεύεται, προς προστασία της δημόσιας υγείας, η διενέργεια κάθε ιατρικής πράξεως, όπως και η πρόσληψη ιατρών συνεργατών προς εκτέλεση ιατρικών πράξεων, εκτός από τον υποχρεωτικά ...προσλαμβανόμενο ιατρό με ειδικότητα παθολόγου ή Γεν. Ιατρικής, που είναι υπεύθυνος για την απλή ιατρική εξέταση, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, των ενδιαφερομένων πελατών προς έκδοση πιστοποιητικού ικανότητας αυτών ώστε να συμμετάσχουν στα προγράμματα διαίτης, άσκησης κ.λ.π. των μονάδων αυτών, αλλά και για την παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση συμβάντος (ούτω έχει κριθεί και με την υπ' αριθμ. 260/2006 απόφαση του Αρείου Πάγου, Α' Δημοσίευση Νόμος), ως επίσης, εάν χρησιμοποιούν τα προεκτεθέντα μηχανήματα ή ανάλογα τούτων για την διεξαγωγή αποτριχώσης, και τον υπεύθυνο για την χρήση τους δερματολόγο ή πλαστικό χειρουργό.

Η λειτουργία των εργαστηρίων αισθητικής και αδυνατίσματος δεν επιτρέπει εντός αυτών την διενέργεια ιατρικών πράξεων κανενός είδους και βαρύτητας, είτε θεραπευτικών, οι οποίες από την φύση και τον σκοπό τους επιδιώκουν τη διατήρηση, βελτίωση ή την αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου, είτε μη θεραπευτικών, οι οποίες έχουν σκοπό αποκλειστικά καλαισθητικό, όπως αναλυτικά οι ιατρικές πράξεις προσδιορίζονται στα άρθρα 1 και άρθρ. 2 του Ν. 3418/2005 περί του «Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ12) και στο άρθρο 112 παρ. 2 του Α.Ν. 1565/1939 «Περί ασκήσεως ιατρικού επαγγέλματος» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ10ε).

Κάθε ιατρική πράξη, θεραπευτικού ή μη χαρακτήρα, είναι κατά νόμον επιτρεπτό να εκτελείται μόνον εντός ιατρείου ή νοσηλευτηρίου, διότι εμπεριέχει την πιθανότητα επιπλοκής ή κινδύνου, στις δε υποχρεώσεις του ιατρού είναι να ασκεί την ιατρική σύμφωνα με τους γενικά παραδεκτούς κανόνες της ιατρικής επιστήμης, ως επίσης να παρέχει στον ασθενή κάθε πληροφορία για την κατάσταση της υγείας του και για την φύση, τον σκοπό και τους κινδύνους της επικείμενης ιατρικής πράξης και να μην διενεργεί καμία πράξη χωρίς την συναίνεση του ασθενούς. Τούτο ορίζει ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας στα άρθρα αυτού υπ' αριθμ. 11 (για την ενημέρωση) και 12 (για την συναίνεση), επαναλαμβάνοντας

ουσιαστικά τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Οβιέδο του 1997 για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την Βιοιατρική. Στις πράξεις δε της αισθητικής ιατρικής, η νομιμοποιητική συναίνεση, ακριβώς λόγω της έλλειψης θεραπευτικού σκοπού, προϋποθέτει από τον ιατρό την πλήρη και λεπτομερή ενημέρωση του προσώπου, όχι μόνο για τη φύση, το σκοπό και τις προοπτικές επιτυχίας της πράξης αλλά και για όλους τους κινδύνους που συνδέονται με αυτή, ανεξάρτητα από την στατιστική πιθανότητα επέλευσής τους. Η αναγκαιότητα αυτή υφίσταται σε οποιαδήποτε επέμβαση η οποία συνοδεύεται από λύση της συνεχείας του δέρματος ή επέμβαση στο δέρμα με την χρήση ειδικών μηχανημάτων υψηλής τεχνολογίας (π.χ. laser). Δοθέντος δε ότι οι πράξεις της αισθητικής ιατρικής δεν είναι ποτέ επείγουσες, δεν υπάρχει καμία περίπτωση εξαίρεσης του ιατρού από την υποχρέωση της λήψης της συναίνεσης του ασθενούς, όπως μπορεί να συμβεί όταν πρόκειται για θεραπευτική ιατρική πράξη. Σύμφωνα άλλωστε και με την δικαστηριακή αντιμετώπιση των περιστατικών αισθητικής ιατρικής, ο ιατρός δεν πρέπει να σπεύδει και οφείλει να αφήσει εις το ενδιαφερόμενο πρόσωπο επαρκές χρονικό διάστημα για να σκεφθεί ώριμα και να σταθμίσει την σοβαρότητα των ενδεχομένων κινδύνων έναντι του προσδοκωμένου εκ της πράξεως αποτελέσματος.

3. Περαιτέρω από τις άνω διατάξεις του Ν. 3919/2011 συνάγεται, ότι η θεσπιζόμενη με το άρθρο 17 του Ν. 3418/2005 «περί Κώδικος Ιατρικής Δεοντολογίας» απαγόρευση διαφήμισης (άνω υπό στοιχ. ΙΑ12θ) εξακολουθεί ισχύουσα, γιατί ο εν λόγω περιορισμός - απαγόρευση δεν καταργήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 2 το Ν. 3919/2011, αφού οι περιορισμοί που αίρονται αναφέρονται στην διάταξη αυτή περιοριστικά και όχι ενδεικτικά.

Το γεγονός ότι αίρονται οι περιορισμοί ως προς τον εταιρικό τύπο, ως προς τη σύνθεση και ως προς την ιδιότητα των εταιρών, δεν οδηγεί σε άρση της ανωτέρω απαγόρευσης, διότι ο σκοπός αυτής παραμένει ο ίδιος, και αφορά στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών. Κατόπιν τούτου, εξακολουθεί να ισχύει η απαγόρευση ιατρικής διαφήμισης, ως ορίζεται στο άρθρο 17 του Ν. 3418/2005, και δη ανεξάρτητα από τη μορφή με την οποία παρέχονται οι ιατρικές υπηρεσίες.

4. Ιδιωτικό Φορέα Παροχής Υπηρεσιών Ιατρικής Π.Φ.Υ. αποτελεί, κατ' άρθρο 13 παραγρ. 1 του Ν. 2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση Συστήματος Υγείας» όπως αντικατεστάθη με το άρθρο 28 του Ν. 3846/2010 «Θέματα Εργασιακά κ.λ.π.» και ισχύει σήμερα, το ιατρείο (ατομικό ή με μορφή ιατρικής εταιρίας), και ιδιωτικό φορέα παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. αποτελεί, κατ' άρθρον 13 παραγρ. 6 του άνω Νόμου, το εργαστήριο αισθητικής (ατομικό ή με μορφή εταιρίας).

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 46 του Ν. 4272/2014 «Προσαρμογή στο εθνικό δίκαιο της Εκτελεστικής Οδηγίας 2012/25/ΕΕ της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2012 για τη θέσπιση διαδικασιών ενημέρωσης σχετικά με την ανταλλαγή, μεταξύ των κρατών-μελών, ανθρώπινων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση-Ρυθμίσεις για την ψυχική υγεία και την Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή και λοιπές διατάξεις» [ΦΕΚ Α 145] (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ3), προβλέπεται η δυνατότητα συστέγασης των ιδιωτικών φορέων παροχής Π.Φ.Υ.

Με τις εν λόγω διατάξεις, με τις οποίες αντικατεστάθη το άρθρο 1 του Ν. 4208/2013 «Ρυθμίσεις Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις», το οποίο σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του νόμου αυτού, προέβλεπε «την δυνατότητα συστέγασης ιατρείου ή πολυιατρείου με μονάδες αδυνατίσματος και διαιτολογικές μονάδες υπό την αυστηρή προϋπόθεση της διατήρησης των όρων, των προϋποθέσεων και προδιαγραφών εγκατάστασης και λειτουργίας εκάστου τούτων, πλην των όρων που ορίζουν τους χώρους αναμονής», ο νομοθέτης απέβλεπε στο να ικανοποιηθούν οι σύγχρονες ανάγκες των επαγγελματιών υγείας (μεταξύ των οποίων ιατροί και αισθητικοί), αποκλείοντας όμως την συστέγαση σε όσους εξ αυτών τα αντικείμενα είναι συναφή. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση του ως άνω Ν. 4272/2014 «η προτεινόμενη διάταξη ικανοποιεί τις σύγχρονες ανάγκες των

επαγγελματιών υγείας. Παράλληλα αποτελεί συμβατική υποχρέωση της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 10.2.3.III του εφαρμοζόμενου μνημονίου. Αποκλείονται της συστέγασης, φορείς παροχής υγείας που τα αντικείμενά τους είναι συναφή για λόγους προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και της δημόσιας υγείας. Με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας καθορίζονται, ο ελάχιστος χώρος αναμονής στις περιπτώσεις συστέγασης, κάθε τεχνική, τεχνολογική, κτιριακή λεπτομέρεια, μετρικά στοιχεία, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά στους βοηθητικούς χώρους».

Ακολούθησε η έκδοση της Υπουργικής Απόφασης Γ.Π./οικ/4963/2014 «Τεχνικές προδιαγραφές για την συστέγαση ιδιωτικών φορέων παροχής Π.Φ.Υ.» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ4), η οποία, αφού έλαβε υπ' όψιν της μεταξύ άλλων τις ανωτέρω διατάξεις του Ν. 4272/2014, το Π.Δ. 84/2001 «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασία και προδιαγραφές για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φορέων παροχής Π.Φ.Υ.» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ7), την υπ' αριθμ. Α5/2005/1999 Απόφαση του Υπουργού Υγείας «περί καθορισμού προϋποθέσεων λειτουργίας εργαστηρίων αισθητικής» που τροποποίησε την Υ.Α Γ4ε/5258/1970 «περί ρυθμίσεως λεπτομερειών του υπ' αριθμ. 361/1969 Ν.Δ/τος «Περί ασκήσεως του επαγγέλματος του αισθητικού», άρθρο 5 παρ. 2 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ14), και τα άρθρα 2 και 3 του Ν. 3919/2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ2), καθώρισε τις αρχές και τις προϋποθέσεις συστέγασης των φορέων αυτών (συστεγαζόμενων μονάδων).

Με το άρθρο 2 η ως άνω Υ.Α. ορίζει ότι οι απαιτούμενες επιφάνειες για τους βασικούς χώρους των φορέων αυτών είναι οι ισχύουσες κατά την κείμενη νομοθεσία για κάθε ένα εξ αυτών χωριστά και ότι, για λόγους ομαλής λειτουργίας τους στην περίπτωση της συστέγασής τους, προβλέπονται κοινοί χώροι αναμονής και υποδοχής κοινού (reception, χωλ εισόδου κλπ) και κοινοί βοηθητικοί χώροι (W.C. κοινού, χώροι Η/Μ εγκαταστάσεων, αποθηκευτικός χώρος αναλωσίμων-λοιπού υλικού) με εξαίρεση την περίπτωση ιατρείου ειδικότητας Δερματολογίας, όπου απαιτείται, για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, εκτός από τον κοινό χώρο αναμονής και από το κοινό W.C. των συστεγαζόμενων μονάδων, επιπλέον χωριστή αναμονή (όπως και για το ιατρείο Παιδιατρικής και Ψυχιατρικής ειδικότητας) αλλά και χωριστό W.C. ασθενών (όπως και για ιατρεία Γυναικολογικής-Μαιευτικής, Ουρολογικής και Παιδιατρικής ειδικότητας) με άμεση πρόσβαση από τον χώρο της εξέτασής τους. Άλλωστε ανάλογος ρύθμιση προβλέπεται στην σύνθεση πολυιατρείου όταν μεταξύ των ιατρείων του υπάρχει τοιούτο Δερματολόγου, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το Παράρτημα Α του Π.Δ. 84/2001, ως ισχύει σήμερα, ξεχωριστό W.C. ασθενών και ιδιαίτερη αναμονή τουλάχιστον 5. τ.μ.

Επομένως, εφόσον δεν υπάρχει συνάφεια των προσφερομένων από το ιατρείο υπηρεσιών υγείας με τις υπηρεσίες που προσφέρει το εργαστήριο αισθητικής, μονάδα αδυνατίσματος και διαιτολογική μονάδα, γραφείο λογοθεραπευτού, ψυχολόγου κ.λ.π., είναι δυνατή κατά νόμον η συστέγαση μεταξύ τους, τηρουμένων τόσο των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την λειτουργία ενός εκάστου φορέα-συστεγαζόμενης μονάδος χωριστά (το πολυιατρείο, σύμφωνα με το άρθρο 1 της Υ.Α. 4963/2014 θεωρείται ως μία συστεγαζόμενη μονάδα), όσον και των όρων και προδιαγραφών που ορίζουν οι διατάξεις της Υ.Α. 4963/2014 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ4).

6. Ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας ρυθμίζει την συμπεριφορά του ιατρού κατά την άσκηση του λειτουργήματός του και, συνεπώς, και κατά την συστέγαση των προεκτεθέντων φορέων Π.Φ.Υ. με ιατρείο, ο διατηρών τούτο ιατρός υποχρεούται να εφαρμόζει όλες τις αρχές και τους κανόνες που ορίζουν οι προαναφερθείσες διατάξεις του Κ.Ι.Δ. (άνω υπό στοιχ. ΙΑ12). Οφείλει μάλιστα να επιδεικνύει ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή για την τήρηση των άνω αρχών και κανόνων, αφού, εν προκειμένω, η συστέγαση ενισχύει το ενδεχόμενο παραβιάσεώς τους. Με την συστέγαση ικανοποιούνται μεν οι σύγχρονες ανάγκες των επαγγελματιών υγείας (κοινοί χώροι υποδοχής και αναμονής του κοινού, reception κ.λ.π.), όπως είναι και ο αναφερόμενος στην εισηγητική έκθεση του σχετικού νόμου σκοπός του

νομοθέτη, αλλά επιβάλλεται να τηρούνται κατ' αυτήν με μεγάλη επιμέλεια τα δεοντολογικά πλαίσια άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, τα οποία σε όλα τα γεωγραφικά και πολιτισμικά μήκη και πλάτη συνδέονται με την έννοια της ιατρικής ευθύνης και την δέσμευση του ιατρού να προστατεύσει και να μην βλάψει τον ασθενή του, προκειμένου να εξασφαλίζονται τα υπέρτατα αγαθά της ανθρώπινης ζωής, υγείας και αξιοπρέπειας.

Ούτω, η απαιτούμενη για την αυστηρή και αποτελεσματική τήρηση του ιατρικού απορρήτου, κατ' άρθρο 13 παρ. 2^α του Κ.Ι.Δ., εποπτεία που ασκεί ο ιατρός στα πρόσωπα που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, πρέπει λόγω της συστέγασης να είναι αυξημένη (ενδεικτ. όταν υπάρχουν κοινοί γραμματείς, βοηθητικό προσωπικό κ.λ.π.), όπως επίσης ούτος πρέπει να μεριμνά ιδιαίτερος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ασθενών του κατά την τήρηση του προβλεπομένου στο άρθρο 14 Κ.Ι.Δ. ιατρικού αρχείου, όταν διενεργείται από γραμματεία που είναι κοινή. Επιπλέον, απαιτείται μεγάλη προσοχή εκ μέρους του προς αποφυγή οποιασδήποτε πράξεως αθέμιτου ανταγωνισμού με τους συναδέλφους του και οποιασδήποτε προσωπικής του διαφήμισης, άμεσης ή έμμεσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κ.Ι.Δ., (το οποίο εξακολουθεί να ισχύει κατά τα προεκτεθέντα και μετά την έκδοση του Νόμου 3919/2011), ή ανάρτησης διαφημιστικής πινακίδος ή επιγραφής, διανομής φυλλαδίων κ.λ.π. ή χρησιμοποίησης στοιχείων του, από τις λοιπές συστεγαζόμενες μονάδες, με έμμεσο ή άμεσο σκοπό την διαφήμισή του, διότι, άλλως, προβλέπονται κυρώσεις εις βάρος του.

7. Η κατά τα ανωτέρω συστέγαση των ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ., απαγορεύεται ρητώς όταν τα αντικείμενα τους είναι συναφή, με την διάταξη της παρ. 2 περ. γ' του άρθρου 1 του Ν. 4208/2013, όπως αντικατεστάθη με το άρθρο 46 του Ν. 4272/2014 και ισχύει σήμερα.

Συνάφεια αποκλείουσα την μεταξύ τους συστέγαση πιστεύω ότι υπάρχει ανάμεσα στα αντικείμενα του δερματολόγου και του αισθητικού. Αφετηρία της γνώμης μου αυτής αποτελεί το ότι όλες οι παρεχόμενες παρ' αμφοτέρων υπηρεσίες υγείας αφορούν στο δέρμα, και τα ζητήματα που προαναφέρθησαν και απησχόλησαν το ΚΕ.Σ.Υ. και για τα οποία τούτο εξέδωσε τις υπό στοιχεία IB1-6 άνω αποφάσεις του, προέκυψαν ακριβώς λόγω της συνάφειας των υπηρεσιών των δερματολόγων και των αισθητικών. Περαιτέρω, τούτο συνάγεται κι από τις προεκτεθείσες διατάξεις της ιατρικής νομοθεσίας περί ιατρικών ειδικοτήτων (Π.Δ. 415/1994, Α.Ν. 1565/1939, Ν.Δ. 3366/1955, άνω υπό στοιχ. ΙΑ 10 και 11), όπου ορίζεται το δέρμα ως το γνωστικό αντικείμενο της ιατρικής ειδικότητας της Δερματολογίας και οι διενεργούμενες από τους Δερματολόγους ιατρικές πράξεις ως αποσκοπούσες στην διατήρηση, βελτίωση ή την αποκατάσταση της υγείας του δέρματος, εν συνδυασμῶ με τις διατάξεις του νομοθετικού πλαισίου των παρεχομένων υπηρεσιών από τα εργαστήρια αισθητικής. Συγκεκριμένα με το άρθρο 4 του Ν.Δ./τος 361/1969 «Άσκηση επαγγέλματος αισθητικού» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ 13) ορίζεται ως έργο του αισθητικού, μεταξύ άλλων η περιποίηση του δέρματος εν γένει, ο ψεκασμός του δέρματος και η αποψίλωση του δέρματος δια λαβίδος ή δι' ηλεκτρικού μηχανήματος εφ' όσον ο αισθητικός έχει υποστεί ειδική προς τούτο εκπαίδευση. Επίσης, με το άρθρο 1 της Υ.Α. 5258/1970 (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ 14), όπου καθορίζονται οι προϋποθέσεις λειτουργίας εργαστηρίου αισθητικής, προβλέπεται ότι για την λειτουργία του απαιτείται γνωμάτευση Επιτροπής αποτελούμενης, μεταξύ άλλων, από γιατρό δερματολόγο, το αυτό δε συμβαίνει και για την θέση σε λειτουργία μηχανήματος νέου τύπου χρησιμοποιούμενου από εργαστήρια αισθητικής. Ωσαύτως με το άρθρο 2 της άνω Υπουργ. Απόφασης, όπου καθορίζονται τα όρια εκπαίδευσεως χρήσεως συσκευών υπέρυθρων ακτίνων, προβλέπεται διδασκαλία των ενδιαφερομένων προς τούτο αισθητικών εις το Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός», το οποίο ως γνωστόν είναι ειδικό Νοσοκομείο και απασχολεί ιατρούς σχεδόν αποκλειστικά με ειδικότητα την Δερματολογία. Με το άρθρο 3 δε της ίδιας Υπουργ. Απόφασεως, όπου καθορίζονται οι όροι εκπαίδευσεως αισθητικού εις την αποτρίχωσιν δι' ηλεκτρικού μηχανήματος, προβλέπονται ως Κέντρα εκπαίδευσεως «νοσηλευτικά ιδρύματα, εφ' όσον λειτουργούν παρ' αυτοίς δερματολογικά κλινικά», και ορίζεται ότι η κατάρτιση του προγράμματος διδασκαλίας ανατίθεται εις «τον Καθηγητήν της

Δερματολογίας», ως επίσης ότι οι αποφοιτώντες εκ των τμημάτων αισθητικής υφίστανται εξετάσεις ενώπιον Επιτροπής, αποτελούμενης μεταξύ άλλων εκ δερματολόγων ιατρών. Κατά συνέπειαν, όλες οι διατάξεις αυτές αναγνωρίζουν την σημασία της συμβολής του δερματολόγου στην εκπαίδευση των αισθητικών και την συνακόλουθη δημιουργία συνάφειας στο πλαίσιο της δραστηριότητας αμφοτέρων.

Επιπροσθέτως, στο άρθρο 1 του Π.Δ./τος 83/1989 «Επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των Τμημάτων αισθητικής» (προεκτ. υπό στοιχ. ΙΑ 15), όπου ορίζονται τα αντικείμενα και οι δραστηριότητες που έχουν δικαίωμα απασχόλησης οι αισθητικοί, αναφέρεται ότι ούτοι δικαιούνται να απασχολούνται σε δερματολογική κλινική στον τομέα της ειδικότητάς τους (καθαρισμός προσώπου, ριζική αποτρίχωση, απίσχναση κ.λ.π.). Και εξ αυτού του γεγονότος εκλείπει κάθε ερμηνευτικό περιθώριο προς υποστήριξη της απόψεως ότι δεν υφίσταται συνάφεια μεταξύ του αντικειμένου του δερματολόγου και αυτού του εργαστηρίου αισθητικής.

Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι το ιατρείο δερματολόγου και το εργαστήριο αισθητικής συνιστούν φορείς παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. με συναφείς υπηρεσίες φροντίδας υγείας, οι οποίες οδηγούν στον αποκλεισμό της μεταξύ τους συστέγασης κατ' άρθρο 1 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4208/2013, όπως τούτο αντικατεστάθη με το άρθρο 46 του Ν. 4272/2014 και ισχύει σήμερα, για λόγους προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και της δημόσιας υγείας.

8. Με τον Ν. 3919/2011 «Αρχή της Επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολογήτων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» (άνω υπό στοιχ. ΙΑ2), έχει αρθεί η επιβολή συνεργασίας υπό συγκεκριμένο νομικό μανδύα όσον αφορά στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών και συνεπώς κάθε ιατρός δερματολόγος οιασδήποτε ειδικότητας, δύναται να συμβληθεί με εργαστήριο αισθητικής και να ιδρύσει εταιρία με σκοπό («αποκλειστικά» ή «και») την παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης και δεοντολογίας. Στη νέα αυτή εταιρία χορηγείται από τον κατά τόπο Ιατρικό Σύλλογο βεβαίωση λειτουργίας της, ως φορέα ιατρικής Π.Φ.Υ., που διατηρεί ιατρείο σε ανεξάρτητο από τις εγκαταστάσεις του εργαστηρίου αισθητικής χώρο, κατάλληλα διαρρυθμισμένο και εξοπλισμένο, όπως απαιτείται από τις διατάξεις των Παραρτημάτων του Π.Δ./τος 84/2001, μετά από προηγηθέντα επιτόπιο έλεγχο και σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής του άρθρου 6 παρ. 2 της Υ.Α. 24948/2012, τηρουμένων των όρων, προϋποθέσεων, διαδικασίας και προδιαγραφών για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ. των άρθρων 4, 11, 12 και των Παραρτημάτων του άνω Π.Δ./τος 84/2001, ως και των διατάξεων της Υ.Α. 24948/2012 «περί καθορισμού δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για την χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων» (δικαιολογητικά, ορισμός επιστημονικά υπεύθυνου, κατάλογο μηχανημάτων επιστημονικού εξοπλισμού κ.λ.π. βλ. αναλυτικώς εκτιθέμενα τα απαιτούμενα στις σχετικές διατάξεις, άνω υπό στοιχ. ΙΑ7 και ΙΑ8).

9. Από τον συνδυασμό των προαναφερθεισών αποφάσεων του ΚΕ.Σ.Υ. και των διατάξεων του Α.Ν. 1565/1939, του Ν.Δ/τος 361/1969, του Ν.3418/2005 και του Π.Δ/τος 84/2001, προκύπτει ότι ιατρικές πράξεις που έχουν σκοπό καλαισθητικό, και οι πλέον απλές, απαγορεύεται να διενεργούνται από άλλο πρόσωπο (λ.χ. αισθητικό) εκτός από ιατρό, ούτος δε οφείλει να τις εκτελεί πάντοτε εντός ιατρείου ή νοσηλευτηρίου. Οι περιπτώσεις διεξαγωγής αποτρίχωσης με μηχανήματα Laser και πηγών έντονου παλμικού φωτός είναι δυνατόν να διενεργούνται εντός εργαστηρίων αισθητικής και αδυνατίσματος, που έχουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας, και χειριστής των συσκευών να είναι εκπαιδευμένος αισθητικός, τεχνολόγος κ.λ.π., η ευθύνη όμως για τις επεμβάσεις αυτές και η επίβλεψή τους, ως προεξετέθη στις αποφάσεις του ΚΕ.Σ.Υ. (άνω ΙΒ), απαιτείται να γίνεται από εξειδικευμένο Δερματολόγο (ή Πλαστικό Χειρουργό). Ούτος έχει καθήκον να παρευρίσκεται, να εποπτεύει κατά την εκτέλεση της πράξεως τον χειριστή της συσκευής, και ως ιατρός υπεύθυνος, να έχει ενημερώσει πριν την εκτέλεση της πράξεως το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και να έχει λάβει την έγκυρη συναίνεσή του για την διενέργειά της. Και τούτο για τον πρόσθετο λόγο: γιατί οι

υποχρεώσεις του ιατρού αυτού (πριν, κατά ή μετά την εν λόγω πράξη) συνιστούν τις περισσότερες φορές το έναυσμα για μία δικαστική διαμάχη.

Η παράλειψη της εποπτείας του χειριστού από τον ειδικευμένο Δερματολόγο, θεμελιώνει την ευθύνη του τελευταίου για τα λάθη του πρώτου, αφού η παράλειψη αυτής είναι μία εξωτερικά αμελής, δηλ. επικίνδυνη, πράξη και συνδέεται αιτιατά με το αποτέλεσμα, στο μέτρο που επιτρέπεται ως αιτιατή συνθήκη να επιφέρει η εσφαλμένη ενέργεια του χειριστού βλαπτικό αποτέλεσμα για τον ασθενή (άρθρα 15, 28, 302, 306, 314 Π.Κ., άρθρα 2 παρ. 3, 4 παρ. 2 Ν. 3418/2005).

Οι συναπτόμενες συμβάσεις μεταξύ των Δερματολόγων και των εργαστηρίων Αισθητικής για την άνω συνεργασία δύνανται να φέρουν τον χαρακτήρα της μισθώσεως εργασίας (ανεξαρτήτου ή εξηρημένης) ή της μισθώσεως έργου, αμείβονται δε ούτοι όπως εκάστοτε στην σχετική συμφωνία ειδικότερα καθορίζεται (με μηνιαίο μισθό, αποζημίωση, κατά ωριαία εργασία, κατά πράξη ή κατά περίπτωση κατ' αποκοπήν κ.λ.π., άρθρο 1 Ν.Δ./τος 3623/1956 «περί καθορισμού κατωτάτων ορίων ιατρικής αμοιβής και συνθηκών εργασίας των ιατρών»).

Θεμελιώδεις αρχές που πρέπει και εν προκειμένω με ιδιαίτερη επιμέλεια να τηρούνται από τον Δερματολόγο είναι οι προεκτεθείσες του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (ΙΑ12 β-ι).

-III-

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Βάσει όσων προαναφέρθησαν, η γνώμη μου επί του τεθέντος ερωτήματος είναι η ακόλουθη:

α. Απαγορεύεται η συστέγαση εργαστηρίου αισθητικής και ιατρείου δερματολόγου λόγω συναφείας των αντικειμένων τους, για λόγους προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και της δημοσίας υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 περιπτ. γ του Νόμου 4203/2013 «Ρυθμίσεις Υπουργείου Υγείας», που αντικατεστάθη με το άρθρο 46 του Ν. 4272/2014 και ισχύει σήμερα (άνω υπό στοιχ. ΙΑ3), όπως αναλυτικώς εκθέτω και ανωτέρω στην παράγραφο ΙΙ7. Αντιθέτως, σε περίπτωση ιατρείου άλλης ειδικότητας ιατρού, και εφ' όσον ούτος δεν παρέχει συναφείς υπηρεσίες φροντίδας υγείας με το εργαστήριο αισθητικής είναι κατά νόμον επιτρεπτή η συστέγαση, τηρουμένων των όρων και των προϋποθέσεων που προβλέπονται για την λειτουργία εκάστης συστεγαζομένης μονάδας χωριστά από τις ισχύουσες διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας, ως επίσης και των όρων και προδιαγραφών που ορίζουν οι διατάξεις της Υ.Α 4963/2014 «Τεχνικές Προδιαγραφές για την συστέγαση ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών Π.Φ.Υ.» όπως λεπτομερώς προαναφέρω στην παράγραφο ΙΙ5.

β. Επιτρέπεται ιατρός Δερματολόγος ή άλλης ειδικότητας να συστήσει εταιρία με εργαστήριο αισθητικής, οιασδήποτε νομικής μορφής, της οποίας ο σκοπός θα συνίσταται αποκλειστικά ή και στην παροχή υπηρεσιών ιατρικής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης και δεοντολογίας, τηρουμένων των όρων και προϋποθέσεων, διαδικασίας και προδιαγραφών που ορίζουν οι προεκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 4, 11, 12 και των Παραρτημάτων του Π.Δ./τος 84/2001, όπως ισχύουν σήμερα μετά την τροποποίησή τους με την Υ.Α 72218/2014 (άνω υπό στοιχ. ΙΑ7) και της Υ.Α. 24948/2012, που καθορίζει τα δικαιολογητικά, διαδικασία, όρους και προϋποθέσεις για την χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων (άνω υπό στοιχ. ΙΑ8), και υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι ο χώρος της εγκαταστάσεως του ιατρείου της εταιρίας αυτής θα είναι κατάλληλα διαρρυθμισμένος και εξοπλισμένος, ως ορίζουν τα άνω Παραρτήματα, και ανεξάρτητος από τους χώρους των εγκαταστάσεων του εργαστηρίου αισθητικής, για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας (βλ. και άνω ΙΙ8).

γ. Επιτρέπεται σε ιατρό δερματολόγο να συνάψει με εργαστήριο αισθητικής σύμβαση εργασίας, εξηρημένης ή ανεξαρτήτου, ή σύμβαση έργου, προκειμένου να παρέχει ούτος εις αυτό τις υπηρεσίες του ως υπεύθυνος ιατρός για τη χρήση των μηχανημάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του ΚΕ.Σ.Υ. υπό στοιχ. ΙΒ1-6 ή αναλόγων τοιούτων, αποκλειομένης σε κάθε περίπτωση της εκτέλεσεως πράξεως ιατρικής εντός του εργαστηρίου αισθητικής, κατά τα προεκτεθέντα στις παραγρ. ΙΙ2 και ΙΙ9 της παρούσης.

Αθήνα, 11.8.2016

Η Γνωμοδοτούσα Δικηγόρος

Κατερίνα Γυφτάκη